

zenegy
nyhar-
gaz se-
bajnál,
vanutlan
harmat-
kat erő-
ov min-
katulya,
te ára
863
modern
obb és
krim.
2474
hatvani
sörárpa
szközöl-
ág, B-
1469
sra és
si aka-
a kl-
1602
eladó.
1603
a
tal,
50
58
renc
s:
dínár
dínár
dínár
pona
ámia:
2
apítot-
sen-
felelő
yeget-
hérral
lja be
kin-
delmes
szöké-
zász-
m in-
ogy a
árból,
után
Ho-
külne.
Jodok
kozott
fag-
más-
azért
tudta,
y már
had-
ak s
feje-
zadott
n val-
ezre-
köz-
en: 6
szö-
mann
e me-

BUDAPEST I.

M. Kir. Külügymin. sajtóarhivuma

Disztér 2

na plačena u gotovom!

Cena - ára 1 dinár

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 március 19, kedd

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 78. szám

Hitler és Mussolini két és fél órás tanácskozása

Az igazi békéről vagy igazi háborúról tanácskoztak a Brenneren — Ciano gróf, Ribbentrop külügyminiszterek és számos munkatárs kíséerte el a két államférfit

Berlinből jelenti a német távirati iroda: Von Ribbentrop birodalmi külügyminiszter római tartózkodása alkalmával megállapították, hogy a Führer és a Duce hétfőn, március 18-án délelőtt a Brenneren találkozni fognak.

A találkozás tekintetében már jóval előbb megegyeztek és ez alkalommal csak a találkozás pontos helyét és idejét állapították meg.

Rómából jelentik: Hivatalos közlés szerint Mussolini miniszterelnök, gróf Ciano külügyminiszter, Sebastiani személyi titkára, a külügyminiszter kabinetfőnöke és több magasrangú külügyi tisztviselő kíséretében vasárnap délután félkettőkor a brenneri határra utazott.

Mussolini vasárnap este érkezett meg Bressano állomásra. A Duce az éjszakát különkocsijában töltötte.

Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár vasárnap délelőtt 11 órakor a Brennerre utazott, hogy ott Mussolinival találkozzon. Vele együtt utazott von Ribbentrop külügyminiszter is. Hitler hétfőn hajnalban érkezett meg a Brennerre.

Döntő fontosságú hét kezdődött tegnap

Hitler és Mussolini váratlan találkozásának híre nemcsak a tengelyhatalom két fővárosában, hanem az egész világon óriási feltűnést keltett. A német sajtó tegnap az első oldalon hatalmas címbe-tűkkel hozza a találkozás híreit, de nem fűz hozzá semmiféle kommentárt. Mindössze azt írják, hogy a brenneri találkozó a német—olasz szolidaritás újabb megerősítését szolgálja.

Az olasz lapok megállapításai szerint a brenneri találkozóval döntő jelentőségű hét kezdődik. Kétségkívül még olyan érdeklődést és feszült várakozást egész Olaszországban, mint a hétfői találkozóé.

Római diplomáciai és politika körökben az a vélemény, hogy a Hitler—Mussolini találkozó összefügg Welles második római tanácskozásával is. Ezzel magyarázzák, hogy Sumner Welles hétfőre tervezett elutazását elhalasztotta és csak szerdán száll Nápolyban a Conte di Savoya hajó fedélzetére, amelyen megteszi az utat New-yorkig. Lehetségesnek tartják azonban, hogy más kérdések is szükségessé tették a brenneri találkozót. Naponta olyan események történnek mostanában, amelyek szűk égessé tették a két államférfi találkozását. Rómában utalnak arra, hogy a délkelet-európai helyzet különösen igen fontos most és itt mindkét tengelyhatalom, éppen annak földrajzi helyzeténél fogva is erősen érdekelt.

Mindezek a körülmények szükségessé tették, hogy a két vezér közvetlenül, közvetítők nélkül vitassa meg az általános helyzetet. Egyesek felfogása szerint az igazi béke vagy igazi háború kérdése fog eldőlni a brenneri találkozón.

Mussolini szalonkocsijában találkozott a Duce és a Führer

Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök az éjszakát a német—olasz határon levő Bressano állomáson töltötte szalonkocsijában. Bressano városa zászlódiszt öltött arra a hírre, hogy ilyen előkelő vendégei lesznek.

Hitler különvonata tegnap reggel futott be a német és olasz zászlókkal gazdagon díszített bressanói pályaudvarra, ahol Mussolini miniszterelnök fogadta. A német vezér tiszteletére egy alpesi század és egy század gyarmati katonaság állott díszőrséget a pályaudvaron.

A barátságos fogadtatás után az államférfiak az állomás külső részében lévő olasz termeszkocsiba mentek, ahol szép téli időben, gyenge havazás mellett háromnegyed tíz órakor kezdődtek a tárgyalások.

Hitler és Mussolini ötödik találkozására volt a tegnapi

Rómából jelentik: Hitler és Mussolini délelőtt tíz óra tíz perckor találkoztak a Brenneren, amikor Hitler különvonata befutott az olasz határállomásra. A vonatból elsőnek Hitler szállt ki, akivel feltűnően barátságosan fogott kezét Mussolini, amit Hitler hasonló őszinte melegséggel viszonzott. Utána Ribbentrop hagyta el a Führer szalonkocsiját, öt először Ciano üdvözölte mosolyogva, majd Mussolini szorított vele kezét. A két vezér ellépett a kivonult csapatok előtt, mialatt a zenekar a német és olasz himnuszt játszotta. Hitler kísérete 27 főből állott, akik között ott volt Dietrich sajtófőnök, Döhrenberg protokollfőnök, Bodenschatz altábornagy, Hitler polgári és katonai szárnysegédei és a külügyi hivatal számos vezető tisztviselője.

A barátságos fogadtatás után Hitler és Mussolini a két külügyminiszter kíséretében azonnal a Duce szalonkocsijába mentek, ahol megkezdődött a tanácskozás. A Führer és Mussolini kíséretének tagjai a másik kocsiban jöttek össze.

Hitler és Mussolini két és fél órát tanácskoztak, majd a megbeszélések befejeztével a Duce ebédlőjébe mentek, ahol kíséretük tagjaival együtt megebédelték.

Az ebéd befejezése után Hitler, Ribbentrop és a német vendégek meleg bucsu után beszállították a német különvonatba. Hitler az ablakhoz jött és még egyszer kezét szorított Mussolinival, ami után Hitler vonata egy órakor elhagyta az olasz határállomást és elindult Németország felé. Mussolini 1 óra 13 perckor Cianoval együtt utazott vissza különvonatján Rómába.

Hitler és Mussolini tegnapi találkozója az ötödik volt a két vezér között. Először 1934-ben találkoztak Velencében, ahova Hitler nem sokkal a hatalom átvétele után jött. Mussolini 1937-ben Németországban volt, ahol akkoriban nagy ünnepeket rendeztek tiszteletére. Hitler ezt a látogatást 1938 tavaszán viszonzta Olaszországban. A negyedik találkozó 1938 szeptemberében Münchenben volt, míg most ötödször találkoztak, ezúttal olasz területen a Brenneren.

Hivatalos német megállapítás szerint a brenneri találkozó a két állam új diplomáciai eljárásának megfelelően gyorsan történt és az előkészületeket is teljes titokban tartották, úgy, hogy a tárgyalásról csak akkor értesült a világ közvéleménye, amikor a két vezér elutazott a Brennerre.

A német távirati iroda hivatalos jelentést adott ki a brenneri találkozásról, amelyben többek között ez van:

Hitler és a Duce a két külügyminiszter kíséretében a pályaudvarj fogadtatás után azonnal Mussolini külön kocsijába mentek, ahol megkezdődtek a tanácskozások. A megbeszélés ideje alatt Hitler és Mussolini kísérete, valamint Mackensen római német nagykövet, aki szintén elkísérte Mussolinin a Brennerre, az olasz különvonat egy másik kocsijában tartózkodtak. Olasz részről ebben a kocsiban Sebastiani, a Duce kabinetjének főnöke, Alfuzo a külügyminiszter kabinetfőnöke, báró Geizer protokollfőnök, Bolzano prefektus és az ottani fasiszta párt főnöke, német részről Dietrich sajtófőnök, Brückner és Schaub nemzeti szocialista szárnysegédek, Pormann kerületi vezető, Bodenschatz altábornagy, Dörnberg protokollfőnök és mások voltak.

A Brenner vastag hó borítja és ebben a téli környezetben tartotta meg a német és olasz nép vezére ötödik tanácskozását, ezzel is igazolva a szoros kapcsolatot, ami Róma és Berlin között fennáll.

Az államférfiak, akik azokról az időszakokról tárgyalnak, amelyek abból folynak, hogy a nemzeti szocialista Németország ma történelme legfontosabb háborúját vívja, amit a nyugati hatalmak rákényszerítettek, számolni fog ezekkel a viszonyokkal, valamint azzal is, hogy Olaszország, amely nem semleges, hanem csak nem háborús fél és egyúttal köteles megvédeni jogait, valamint a kis nemzetek életérdekeit.

SUMNER WELLES KIHALLGATÁSA A PÁPÁNÁL

Rómából jelentik: Öszentsége XII. Pius pápa tegnap délelőtt ötven percig tartó különkihallgatáson fogadta Sumner Welles, Roosevelt elnök külön megbízottját, aki Myron Taylorral, Roosevelt vatikáni kiküldöttjével együtt jelent meg kihallgatáson. A két amerikai államférfi a pápai kihallgatás után Maglione bíboros államtitkárnál tett látogatást.

Sumner Welles utjával kapcsolatosan római beavatott körökben azt beszélik, hogy a mostani tanácskozások befejeztével esetleg még egyszer visszautazik Berlinbe, Londonba és Párisba.

Az a hír is tartja magát, hogy Mussolini ismét időszakos tartja régi terve megvalósítását, azt, hogy Franciaország, Anglia, Olaszország és Németország közös értekezleten döntsenek Európa sorsáról.

NÉMET—OLASZ—SZOVJET KÖZÖS NYILATKOZAT

Budapestről jelentik: A »Pest« című lap berlini tudósítója szerint Hitler és Mussolini találkozásán szöbakerült az is, hogy Németország, Olaszország és Szovjetország közös nyilatkozatot adnak ki, amelyben bejelentik, hogy készek Európa délkeleti részének békéjét biztosítani.

RIBBENTROP MOSZKVA BA UTAZIK

Rómából jelentik: A Popolo di Roma berlini munkatársának jelentése szerint Ribbentrop német külügyminiszter a közeli napokban Moszkvába fog utazni, ahol az olasz—orosz és a török—orosz helyzetről folytat megbeszéléseket. Az orosz—török viszony szempontjából igen fontosnak tartják, hogy a török rendkívüli törvények egy részét visszavonta az ankarai kormány.

A MAGYAR MINISZTERELNÖK OLASZORSZÁGBA UTAZIK

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök husvéti szünetét Olaszországban tölti. A magyar miniszterelnök feleségével együtt utazik először Triestbe, onnan pedig husvét két napra Rómába. Bár a miniszterelnök utja kizárólag magánjellegű, azért mégis találkozni fog Mussolini miniszterelnökkel és Clano gróf külügyminiszterrel.

Az iskolán kívüli nevelés, minden egyesület első kötelessége.

URÁNIA MOZI

MA: Jókai Mór legszebb regénye filmen

Aranyember

Gaál Béla rendezése. Főszereplők: Kiss Ferenc, Egyri Mária, Uray Tivadar, Csorfas Gyula és Rózsashe yi Káimán

Ne mulassza el meglátni a magyar filmmégyártás e remekművét!!!

Jegyek elővételben kaphatók — Telefon: 40-51

A szövetségesek még erősebben folytatják a háborút

Londonból jelentik: Az új békeoffenzíva előtt, különösen pedig Hitler és Mussolini találkozásával kapcsolatban, az angol lapok nem annyira arra helyeznek súlyt, hogy megmutassák, mennyire lehetetlen békét kötni Németországgal, hanem azt követelik, hogy a szövetségesek a legerélyesebb politikát folytassák Németország ellen diplomáciai téren éppen úgy, mint a háború folytatásában.

A lapok egyhanguan rámutatnak arra, hogy a békeajánlatnak, akár Berlinből, akár Rómából vagy Washingtonból jöjjön az, számolnia kell azzal, hogy miért fogtak fegyvert a szövetségesek.

A Times azt írja, hogy Németország mai vezetőivel nem lehet békét kötni. A lap szerint a Csehszlovákia, Morvaország és Lengyelország feletti ellenőrzés, amit a birodalom továbbra is gyakorolni szeretne, elfogadhatatlan a szövetségesek részére, mert ez ellentétben áll azzal az első feltétellel, amelynek teljesítése nélkül a szövetségesek nem hajlandók a háborút befejezni. A Times azzal fejezi be cikkét, hogy a Berlinből, Moszkvából vagy Rómából érkező békeajánlat nem érdemli meg, hogy egy percet is forduljon vele Londonban vagy Párisban.

A Daily Mail azt követeli, hogy a háború vezetéséhez alekítsanak öt tagból álló háborús kabinetet, amelyen annak idején Lloyd George kormánya volt. A lap szerint Nagybritanniának kell uralkodnia a helyzet felett.

HARCTÉRI JELENTÉSEK

Berlinből jelentik: A német főparancsnokság közli:

»A Mosel folyótól keletre és a Zweibrückentől délre eső területen visszautasítottuk az ellenséges felderítő járőröket. Az ellenség veszteségeket szenvedett. Több ellenséges katonát foglyul ejtettünk. A tü-

zérési tűz mindkét oldalon erősebb volt, mint az előbbi napokon.

A német légi erők folytatták francia és brit terület feletti felderítő repüléseiket. Skótszág keleti partvidékén német légi erők több támadást intéztek az ellenséges felfegyverzett kereskedelmi hajóiról, valamint őrhajói ellen. Egy ellenséges őrhajót elsüllyesztettek.

Uj politikai párt alakult

Rövid belpolitikai hírek

Beogradból jelentik: A szerbiai és boszniai földművespárt balszárnyának hívei Beogradban gyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy

nemzeti parasztpárt néven új politikai pártot alapítanak. Megválasztották a párt vezetőségét is. Elnök Todorovics Radomir földműves lett, főtitkár dr. Jovanovics Dragoljub volt egyetemi tanár, az új párt megszervezője. Jóértesült beográdi politikai körök szerint nemsokára sor kerül az új gyűlékezési és pártalakítási törvény kidolgozására.

Dr. Macsek Vladko hétfőn reggel Beogradba érkezett.

Vele utazott dr. Franovics is, a zagrebi báni hivatal pénzügyi osztályfőnöke. Dr. Franovics beográdi látogatását az új költségvetés kidolgozásával hozzák kapcsolatba.

Dr. Macsek tegnap délelőtt Cvet-

kovics Dragisa miniszterelnökkel, dr. Sutej pénzügyminiszterrel, dr. Szmojan és dr. Konsztantinovics tárca nélküli miniszterrel, valamint dr. Jukics rendkívüli követtel és meghatalmazott miniszterrel tárgyalt.

A Beogradban tárgyaló román kereskedelmi küldöttség tegnap délelőtt utazott vissza Bukarestbe. Jon Cristu román gazdasági miniszter és dr. Andresz Iván kereskedelmi és ipari miniszter hosszú tárgyalásokat folytatott a két ország közötti árucseres forgalom növelésére vonatkozóan.

Szeresse gyermekét!

AZ Ő ÉRDEKÉBEN OLVASSA EL HUSVÉTKOR MEGJELENŐ »NEM BETEGSZÜNK MEG« CIMŰ KÖNYVÜNKET, AMIT AJÁNDÉKKÉPPEN MELLÉKELÜNK LA-PUNK HUSVÉTI SZÁMÁHOZ.

Dr. Takács Ferencet

Petrovoszeló plébánosává nevezték ki

Szuboticáról jelentik, hogy a püspöki hatóság dr. Takács Ferenc petrovoszelói adminisztrátort Petrovoszeló plébánosává nevezte ki.

Dr. Takács Ferenc kinevezése nemcsak Petrovoszelón kelt osztatlan örömet, hanem mindenütt, ahol a nagytudású, kiváló lelkeszt ismerik. Noviszádon is átalános örömet keltett a kinevezés híre, mert Takács dr. hosszabb időt töltött Noviszádon hittanári és kápláni minőségben.

Takács dr. kinevezése a Reggeli Ujság olvasóinak külön öröme, mert Takács Ferenc dr. nagy felkészültségről és élettapasztalatról tanuskodó irásai gyakran jelennek meg lapunk hasábjain.

LEMONDOTT A SZUBOTICAI VÁROSELNÖK ÉS AZ EGÉSZ KÉPVISELŐTESTÜLET

Dr. L'pozencsics László szubotikai városelnök tegnap beadta a maga és az egész városi képviselőtestület lemondását. A lemondási nyilatkozatot a városelnökön és Mihadinovics Szlobodán városi alelnökön kívül aláírta mind a 62 városi képviselő, köztük Jurics Márkó volt parlamenti képviselő is. A lemondás azért következett be, mert a szubotikai politikai elentéket csak úymódon lehet tisztázni.

Lopás a moziban

Március Ráda huszonnyolcad-szor is rendőri fogdába került

A noviszádi rendőrség tegnap ismét több lopás és betörés ügyében indította meg az eljárást.

A rendőrség letartóztatta Sztojkovics Gyorgye volt mészárossegédet, aki Eisel Mihály Marodics-utcai lakásáról ellopott egy revolvert.

Ruszi Milos kamenicai szőlősgazda jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopott tőle nagymennyiségű fát. A rendőrség a tetteseket letartóztatta Niketics Mirkó kamenicai és Petrovics Zlatoje ledincei munkás személyében.

Gyomarcis Alekszandrina jelentette a rendőrségen, hogy a padlásáról eltűnt 9 sonka és 5 oldal szalonna,

amelyeknek értéke összesen 800 dinár. A rendőrség a lopott holmit megtalálta Kosztics Nasztasz temerini utcai árusnál, aki kijelentette, hogy azt egy ismeretlen embertől vásárolta.

Münz József oszijekai kereskedelmi utazó vasárnap Noviszádon járt. Elment a Rex-moziba, ahol

a pénztár előtti tolongásban ismeretlen zsebmetsző teljesen kifosztotta.

Eltűnt Münz pénztárcája — amelyben csak 10 dinár volt — egy aranyérme és cigarettatárcája, amelyeknek értéke összesen 1134 dinár.

Március Ráda, a hírhedt csavargó, a Carigrád nevű kocsmában egy ittas vendégtől ellopott 200 dinárt. Márciost letartóztatták.

A fiatalitási botrány szélhámosa ezúttal huszonnyolcad-szor került a rendőrség fogdájába.

Boconádi István noviszádi szabóinas kerékpárját a Gabona-téri iskola elől ismeretlen tettes ellopta.

A szombaton és vasárnap megtartott noviszádi vásár csendben folyt le, a rendőrségnek semmiféle bűnügyben nem kellett közbelépnie.

HALLÓ!

Von Schullenburg moszkvai német nagykövét vasárnap este vacsorát adott Molotovnak, a szovjettanács elnökének és külügyi népbiztosnak tiszteletére. A banketten megjelent a külügyi népbiztos két helyettese, Dekanozov és Lozovszki is, valamint a külügyi népbiztoság több magasrangú tisztviselője, Irán nagykövete, Lettország, Észtország, Svédország és Dánia követei, a szlovák ügyvivő, Olaszország, az Egyesült Államok nagykövetségének megbízottai és számos más diplomata feleségeikkel együtt.

A londoni lengyel nagykövét két jegyzéket adott át a brit kormánynak és ezekben tiltakozott azon törvénytelen intézkedések ellen, amelyeket a német birodalom Lengyelországban folytatba tett. Az első jegyzékben a lengyeleknek a németek által megszállott területen levő ingatlanainak, a másodikban pedig a művészi és történelmi értékű tárgyak: festmények, kéziratok, könyvek, szőnyegek stb. elkobzása ellen tiltakozik. A jegyzékben figyelmezteti a brit kormányt a lengyel kormány, hogy mindezen tárgyak törvényes tulajdonosai a lengyel kormány és lengyel állampolgárok és így a németek nem adhatják el külföldön az elkobzott tárgyakat. Rámutat a tiltakozó jegyzék arra is, hogy a német eljárás a hági konvenció nyílt megsértését jelenti.

Vasárnap a Nottingham grófság tizezer hányamunkása nagygyűlést tartott, amelyen a termelés fokozásáról tanácskoztak. A munkások kijelentették, hogy a termelés fokozása érdekében hajlandók husvétkor és pünkösdkor, valamint a nemzeti ünnepeken is dolgozni, mert az ország érdekében szükség van a széntermelés növelésére. Ugyancsak elhatározták, hogy szombaton is hajlandók dolgozni.

Az angol légügyi minisztérium legutóbbi veszteség kimutatása szerint a legutóbbi légi harcokban hét brit katona életét veszítette, három megsebesült, tizenöt pilóta pedig eltűnt.

Abe tábornokot, a japán kormány volt elnökét e héten kihallgatáson fogadja a mikádó és ez alkalommal átadja neki a megbízólevelet, amelynek értelmében az új központi kínai kormány mellett lesz a japán császár speciális kiküldötte. Abe tábornok szerdán száll hajóra és indul Kinába.

Az összes cseh lapok első oldalukon hozzák azt a választ, amit Hitler birodalmi vezér és kancellár Hácha elnökhöz intézett, annak üdvözlő sürgönyére. A Lidove Novini megállapítja, hogy a vezér távirata elhárította mindazt a nyugtalanságot, amely a cseh népnek a háboruba való esetleges besorozásával kapcsolatos volt. Hitler a sürgönyben megerősítette azt, hogy a cseh népet nem vonja be a háboruba.

Urhis litván külügyminiszter visszaérkezett Rigából Kovnóba, a balti államok külügyminisztereinek értekezletéről.

Berlinben megnyílt az első szünidei kurzus idegen nyelvek elsajátítására. A kurzust a német külföldkutató intézet rendezte.

Ötszáz ezer hektár föld öntözése

A magyar kormány grandiózus vízi-munkálatairól, a jugoszláv-magyar közeledésről nyilatkozik a Reggeli Újságnak Kállay Miklós volt földművelési miniszter

(Budapesti munkatársunktól) A Mária Valéria ucca 10. számú ház kapujában úgy méreteiben, mint kiállításában szerény tábla hívja föl a figyelmet, hogy ebben a házban működik a nemrég országos érdeklődés mellett fölláított, ma az egész európai szakvilág figyelmétől megtisztelt

Magyar Királyi Országos Öntözésügyi Hivatal.

A ház az egyik biztosító intézeté. Valamikor az foglalta le minden emeleten valamennyi helyiséget. Most a harmadik és negyedik emeleten ez az eredményével páratlan érdeklődést kivívott állami intézmény dolgozik, amely jelentőségben messze tulszárnyalja az utolsó évtizedben létrehozott legtöbb állami intézményünket.

A harmadik emeleten balra, szerény polgári ajtó felett találjuk azt a föllírást, hogy »elnök« s az előszobában az elnökre — nemrég általánosan nagyraértékelt földművelésügyi miniszter — a kiváló Kállay Miklósról jellemző finom légkörben fogad egy figyelmes és halkszavu asszony, akinek ősmagyar nevével sokat találkoztunk Herczeg Ferenc egyik világhíres szindarabjában.

Kállay Miklós, az alkotásban kimagasló emberek lebilincselő egyszerűségével és közvetlenségével fogad, helyet kínál meg és az ország sorsának nagyjelentőségű átalakítását előkészítő remek munkájáról, amelyhez hasonló kevesen végeznek, ezeket az európai méretű, felejthetetlenül érdekes dolgokat mondja:

— Magyarország a háború előtt már Európának legnagyobbarányú vízi munkálatait végezte el. Három milli hektár az a terület, amit Széchenyi István kezdeményezése óta, közel száz év alatt, részint az árvizektől mentesítettek, részint a belvizektől felszabadítottak és a termelés szolgálatába állítottak elődeink.

Ez területileg nagyobb munka, mint amit egész Nyugat-Európa, még Hollandiát is beleszámítva, ilyen munkát végrehajtott. Huzott csatornáink és emelt töltéseink hosszúsága pedig nagyobb, mint egész Európának, megint csak a tőlünk nyugatra fekvő országokat számítva, ilyen munkája volt.

— Széchenyi azonban már akkor is megmondotta, hogy a vizek megrendszabályozása után következik a második feladat, **a vizek hasznosítása.**

Ez két irányú: az egyik a hajózás, a másik az öntözés.

— A magyar kormány új programjában

egyelőre 80 milliós beruházással öntözési művek létesítését határozta el,

ami azonban több vonatkozásban új hajózó utak létesítését is magával hozza. Röviden összefoglalva a tervet, ez az, hogy az Alföldön előteremtünk a Tiszából különbö-

ző rendszerekkel mintegy 150.000 hektarnyi terület öntözéséhez szükséges vízmennyiséget, ez a csatornarendszer azonban több mint ötszáz ezer hektárt uralna, hogy az öntözéses gazdálkodás megfelelő forgókban legyen gyakorolható. Ugyancsak ezek a művek teremtenek meg 200—250 km. új hajózó utat és a Tiszántulnak a hajózását ugyszólván teljességében megoldják.

— Ilyen nagyarányú munka természetesen, különösen Magyarországon, de nagyságánál fogva bárhol máshol is igen nehéz műszaki kérdéseket vet fel, amelyek között első helyen a szeszélyes vízhozamu Tisza vízének éppen a legszárabb periódusban, a nyári időszakban való nagymennyiségű kivétele a legfontosabb és a legkényesebb kérdés. Terveink erre vonatkozólag meg vannak, ezek kidolgozása, **a felmerült megoldások közötti választás és döntés a folyó év feladata.**

Megkönnyíti az egészet, hogy a Kárpátalja visszakerülésével pompás lehetőségeink nyílnak víztárolók létesítésére, amelyek nagy energiatermelési lehetőségeket is rejtenek magukban. Ezek azok a tervek, amelyeket tíz év alatt meg kell valósítanunk.

— Jelenleg elkészült, illetve folyó év nyarán teljesen készen lesz **a Körös folyónak hajózhatóvá tétele egészen Békésig,**

a Hortobágy-Berettyó csatorna árvízkapujának elkészítése és megindulhat az öntözés a tiszafüred-karcagi mintegy 50 km. hosszúságú főcsatorna által uralt kb. 40.000 hektárt kitevő terület negyedrézén, amit erőművel fogunk másodpercenként 6 m³ vízzel táplálni. Ez tulajdonképpen óriási aranyú kísérleti telep, mert itt akarjuk a magyar földet, a magyar termelést és a magyar földművelő gazdát is kipróbálni és megtanítani az öntözéses gazdálkodás minden csin-jára-binjára.

— Befejezésül csak annyit, hogy Magyarország folyton gyarapodó népessége mellett rövid időn belül felmerülhet a lehetősége annak, hogy

tényleg önellátásunkat fenyegetné veszély, ha termelésünket nem fokoznánk.

Mert 96—98-as népsűrűség mellett nem tudunk ezen a területen a mai száraz gazdálkodás mellett annyit termelni, amennyi népünk ellátására és elkerülhetetlen mezőgazdasági kivitelünk lebonyolítására szükséges. Végeredményben Magyarország kerekén 6 millió hektárt kitevő szántóföld területéhez viszonyítva csekélynek látszik az a terület, amit öntözni fogunk és nem kielégítő a fentebbi szempontokból sem, de csak röviden közölhetek egy számítást, amely azt mutatja, hogy a tervezett öntözések a Tiszántul szántóföldi területének 7 százalékát teszik ki s ezen öntözéses gazdálkodással az eddigi termelési volumennek 15 százalé-

ka termelhető, amelynek az értéke viszont az egész tiszántuli termelés értékének 30—35 százalékára tehető.

— A szociális jelentőségei ugyancsak nagyok a dolognak, mert az öntözéses gazdálkodás a mai munkásszükségletnek többszörösét veszi igénybe, s az Alföldön sajnos oly sok törpebirtokból olyan egységeket csinál, amelyekben egy család megtalálja a megélhetését.

— Mi a nézete Nagyméltóságodnak a magyar-jugoszláv viszony és barátság alakulásáról? — kérdeztük még Kállay Miklóst.

— Ez nem nézetnek a kérdése, ez történelmi folyomány.

Ezért majdnem indifferens, hogy hogy gondolkoznak arról egyes politikusok, vannak-e az ügynek barátai vagy ellenségei,

mert a történelmi szükségszerűség mindenképpen győzedelmeskedni fog és az elkerülhetetlen további kooperációja Közép és DélEurópa e két nemzetének, amelyek ugyszólván ezer éven keresztül mindig egymás mellett éltek és küzdöttek, újra be kell, hogy következzék.

Borzasztó hiba lenne, ha Közép- és DélEurópának két legjobb katonafajtája, legszorgalmasabb és igénytelenebb parasztja és legnacionalistább vezetőrétege nem tudná egymást megérteni.

Pásztor József

Véres kocsmai verekedések Petrovgrád környékén

Összeverekedtek a kártyázó testvérek — a vendéglős uia meg a levét

Petrovgrádról jelentik: Vasárnap több kocsmai verekedés volt Petrovgrád környékén. Lukinosze-lón, Molnár János vendéglőjében Zonai István és Zonai András földműveslegények kártyázás közben összeszólkoztak, majd egymásnak estek és verekedést rendeztek. A vendéglős széjjel akarta választani őket és közéjük ugrott, Zonai István azonban a felemelt és öccsére irányított székkel úgy fejbe sújtotta Molnárt, hogy vérző fejjel, eszméletlenül terült el a padlón. Orvost hívtak, aki első segélyben részesítette a békítő vendéglőst, akit az orvos utasítására azonnal beszállítottak a petrovgrádi kórházba. A kórházi orvosok megállapították, hogy Molnár súlyos agyrázkódást szenvedett és **sérülése életveszélyes.**

Zonaiék ellen megindult az eljárás. Bánát-Deszpotovácson szintén véres verekedés történt vasárnap. Schlitter György vendéglőjében békésen iddógált Mollang János gazdálkodó, amikor belépett az ivóba Radu Fránja és minden további nélkül bizonyos régi tartozás fejében 100 dinárt követelt Mollangtól. Mollang megtagadta a 100 dinár kifizetését, mire Radu összeszidta. Csakhamar verekedésé fajult a vita, Mollang székkel, Radu pedig zsebkésével harcolt. Mikorra a vendéglő személyzete közbelépett és szétválasztotta a verekedőket, már

mindketten több súlyos sebből véreztek.

Raduék ellen megindult az eljárás.

Magyar egység, szociális munkálkodás

Dr. Deák Leó és Vámos János ismertette Topolán a jugoszláviai régi Magyar Párt célkitűzéseit

Vasárnap délelőtt Bácskatorolán a Polyák-féle vendéglő nagytermében a volt Magyar Párt gyűlést tartott, amelyen mintegy 500 ember jelent meg.

A gyűlést Kiskároly János a bácskatorolai Ipartestület elnöke nyitotta meg, üdvözölte a szép számban megjelenteket és felkérte a gyűlés résztvevőit, hogy a gyűlés levezetésére elnököt válasszanak. Dr. Ozsvár Vilmos csantaviri ügyvéd ajánlatára egyhangúlag Kiskároly Jánost választották meg a gyűlés elnökévé. Kiskároly János elnök megköszöni a bizalmat és kéri a gyűlés résztvevőit, hogy a szónokokat, akik a jugoszláviai magyarság ügyének szószólói, hallgassák meg. Ezután felkérte Dr. Deák Leót, hogy ismeresse a volt Magyar Párt vezetőinek eddigi tevékenységét és célkitűzéseit.

Dr. Deák általános figyelem középpontjába kezdte beszédét.

— Régi magyar szokás szerint — mondotta — talán imával kellene kezdeni a mai gyűlést, mert sok-sok év után elérkezett az idő, hogy a magyar-magyarral szólhat, amit az előző kormányok politikája lehetlenné tett. A mai Cvetkovics kormány azonban más nézetet van és erről Cvetkovics miniszterelnökkel folytatott megbeszélésünk során, mi a volt Magyar Párt vezetői meg is győződhetünk. Cvetkovics miniszterelnök uralom alá tartozásainkról, és az általa tett kijelentésekből az alábbi két mondat az, amely szoros összefüggésben áll a jugoszláviai magyarság jövőbeni politikájának kialakulásával. A miniszterelnök ur kijelentette, hogy Jugoszlávia és Magyarország között nagyon meleg baráti viszony van kialakulóban és az ő kormányának célja, hogy ez a barátság még jobban kimélyüljön, továbbá, hogy ő szakít a régi kormányok szokásával és nem engedi, hogy a jugoszláviai magyarság nyakára küldjék a képviselőket. Az ő kormánya alatt ez nem ismétlődhet meg. Ez a két pont nekünk nagyon fontos, mert eszerint végre mi szabadon választhatunk magunknak szószólót.

Nem elég azonban, hogy a miniszterelnök ezt megengedte, hanem ennél fontosabb, hogy a magyarság meg is választja azt a képviselőt, de ehhez a jugoszláviai magyarság egysége szükséges.

Ha már itt tartunk, kérdezzük meg: egységes-e ez a jugoszláviai magyarság és egyet akar-e? Sajnos ez nincsen így, mert sokakat megtévesztettek a hangzatos ígéretek.

Ezután ismertette a szentai nagygyűlés határozatát, amelynek legfőbb célja a jugoszláviai magyarság egységének megalakítása.

Minden magyarnak — mondotta — kötelessége megérteni, hogy egy táborban van a helye és hogy csak az esetben érheti el jogait, ha ez az egység létre is jön, míg ellenkező esetben a jugoszláviai magyarság jogai ott maradnak, ahol ezideig voltak: feledésben.

Rátérve a fiatalok mozgalmára kijelentette, hogy nézete szerint egyik országos párt sem hozza a jugoszláviai magyarságnak a boldogságot, hanem nekünk kell, összefogva kivívunk. (Általános helyeslés!) A szentai határozat az egységet mondta ki és nem hiszi, hogy akad egy magyar is, aki ezt ne helyeselné.

Annyi a bajunk, annyi a panaszunk és annyi az orvoslásra váró kérdés — mondotta a továbbiakban Dr. Deák — hogy ha azt egy székérre raknánk, mindannyiunknak huzni kellene, hogy előre tudjuk vinni. Ha azonban kétfelé huzunk, nem tudjuk tapodtat sem előre vinni és elakad a sárban.

Jöjjön köztetek bárki különböző ígéretekkel, ti csak azt mondjátok, hogy a jugoszláviai magyar egység megbontói nem akartok lenni. Az elmúlt husz év tapasztalatai azt hiszem megtanítottak mindannyiunkat, hogy csak egységesen érhetünk el eredményt.

Dr. Deák beszédét a gyűlés lelkesen megéljenezte, majd Vámos János szentai nyugalmazott tanár mondott beszédet, amelynek folyamán visszapillantást vetett a volt Magyar Pártra, majd a mostani zászlóbontásra és közölte, hogy

a magyarság vezetői a magyar munkásság szociális problémáinak megoldását főcélul tűzték ki.

Ismertette a kormánnyal folytatott megbeszéléseiket, a feltételeket és kijelentette, hogy a volt Magyar Párt vezetői a kormánytól a feltételek előzetes teljesítését kérték. Foglalkozott az ifjú mozgalom céljaival, majd a Vajdaság önkormányzatával és a földreformmal, amelyekkel nagyon agítálnak a magyarság között. Bennünket azzal vádolnak — mondotta, — hogy benne vagyunk a kormányban, mi nem vagyunk egyik pártban sem, míg ők benne vannak egy másik pártban, amelynek a hovat kérdése megoldása a főcélja.

Vámos János beszédét viharos éljenzés kísérte.

Utána Dr. Ozsvár Vilmos csantaviri ügyvéd röviden ismertette a jugoszláviai Magyar Pártnak a munkásság érdekében kifejtendő munkáját. Beszédét annak reményében fejezte be, hogy minden magyar megtalálja helyét a jugoszláviai magyarság egységében és a magyar őszinteség a magyarral szemben meg fog nyilatkozni.

Kiskároly János indítványára a gyűlés egyhangúlag, nagy lelkesedéssel

magáévá tette a szentai határozatot

helyesli Dr. Várady Imre és társainak eddigi munkálkodását és megbizta őket, hogy a megkezdett munkát a jugoszláviai magyarság érdekében továbbra folytassák, egyben teljes támogatásról biztosítja a gyűlés a vezetőket.

Ezután Kiskároly János elnök beárta a gyűlést.

Noviszád idegenforgalmának fejlesztése

Gracsanin Gája szerint Kamenicát turisztikai okokból Noviszáddal kell csatolni

A noviszádi városi idegenforgalmi bizottság dr. Milutinovic Obrád elnökletével ülést tartott, amelyen Gracsanin Gája, a Putnik igazgatója előadást tartott Noviszád idegenforgalmának fejlesztéséről.

Gracsanin Gája kifejtette, hogy Noviszád úgy természeti fekvésénél, mint gyógyerejű jódosforrásánál és történelmi nevezetességeinél fogva

elsőrangú idegenforgalmi gócpont lehetne.

Ennek elérésére csak az szükséges, hogy a város vezetősége megfelelő intézkedéseket tegyen a város rendezésére.

A siker legfontosabb feltétele elsőrangú propagandaszolgálat szervezése.

Noviszád 1936 óta hivatalosan fürdőhely,

azonban erről a tényről az ország lakossága még mindig nem értesült eléggé, ezzel együtt Noviszád turisztikai értékét sem ismeri eléggé a nagyközönség. Petrovaradin történelmi nevezetességeivel, Noviszád jódfürdőjével, gyönyörű dunai strandfürdőjével, Kamenica a parkjával és a közelben fekvő erdős hegyekkel kiválóan alkalmas arra, hogy szórakozásra vágyó idegenek nagy tömegeit vonzza. Ehhez azonban szükséges, hogy a város

Noviszád belterületén parkokat, a Nagy-Limánon pedig szép ligeteket létesítsen.

A Duna partján fasorokkal szegélyezett sétányt, a város terein emlékműveket, szökőkutakat kell fel-

állítani. A petrovaradini vár egyik festői pontján városi étterem létesítendő, mint ahogy a beográdi Kalmagdánon is városi vendéglőt nyitottak. Kedvezően befolyásolná Noviszád turisztikai helyzetét, ha Kamenicát is Noviszáddal csatolnák.

A városnak át kellene venni a nagy kamenicai parkot és szépen átrendezni.

Elsőrangú fontosságu, hogy Noviszád éjszakai életét színessé, érdekessé tegyék.

Budapest éjszakai élete olyan szép, annyira változatos, hogy az idegenekre nagyobb vonzót erőt gyakorol, mint a nappali Budapest.

Noviszádon több és jobb szórakozási lehetőségről kell gondoskodni. A város főterén létesítendő szökőkutakat, valamint a Mileticszobrot a szebb hatás kedvéért meg kell világítani. Ugyancsak

kivilágítandó éjszakánként a báni palota és a városháza, valamint a katolikus és görögkeleti székesegyház tornya, azon kívül a zsinagóga kupolája és a kereskedelmi akadémia, miután ezek az épületek a legkiemelkedőbb és legjellegzetesebb pontjai Noviszád látképének.

Szükséges nagyszabású sportversenyek tartásáról is gondoskodni. Ecéből sporttelepek, téli uszoda építendő. Persze nem maradhat el a vízvezeték kiépítése sem.

A városi bizottság Gracsanin előterjesztéseit magáévá tette és ennek értelmében terjeszt javaslatokat a városi közgyűlés elé.

Hatvankét óvóhelyet pusztított el a norwichi »légóltalmi rém!«

Londonból jelentik: Pédátlan eset történt az angliai Norwichben. A kis városban nagyszabású légóltalmi intézkedéseket hajtottak végre. Tucat-számra épültek a technika minden vívmányával felszerelt óvóhelyek, amelyek közül nem egy többszáz menedéket kereső befogadására alkalmas. Néhány nappal ezelőtt azután döbbenetes meglepetésre ébredtek az óvóhelyeket ellenőrző közegek.

A helyiségek legnagyobb része félig romokban hevert!

A gáztámadás veszélye esetén jelentős védelmet nyújtó kettős ablaktáblákat kalapáccsal zúzták be, az ajtók légmentesítő készülékeit szét-dúlták és szinte lehetlenné tették a helyiségekbe való bejutást is azáltal, hogy majdnem minden óvóhelyet kulccsal lezártak s a kulcsot természetesen magukkal vitték az ismeretlen pusztítók. A városszerte riadt megütközést és óriási izgalmat keltő pusztítás tette Philip légóltalmi parancsnok szerint alighanem örült lehetett,

aki azonban — a jelek szerint — fáradhatatlanul folytathatta romboló tevékenységét. Norwichban ugyanis nem kevesebb, mint 62 óvóhelyet

tett hasznavehetlenné a vandál pusztító, ami légítámadás esetén katasztrófális következményekkel járhatott volna a városra nézve. A javítási munkálatok, amelyek igen jelentékeny összegeket emésztettek fel, természetesen haladéktalanul megindultak. Az a körülmény viszont, hogy a rombolás csaknem az összes feldúlt óvóhelyeken azonos jellegű, arra enged következtetni, hogy

a rongálás egy kéz műve volt.

A rendőrség most lázasan kutat a norwichi »légóltalmi rém« után.

**Ruhája
újja-
születtik**
ha az
ETILEN
cég tisztítja

**Noviszád, Kralya Petra II. ucca 4.
Vidkieknek aznap!**

Jogos szemrehányás

éri majd családja részéről, ha husvétkor nem szerzi be dr. Zemplényi orvosi könyvét, amit lapunkhoz ingyen mellékelünk.

Oltott-meszes rablótámadásért négyévi fegyház

Felmentették a szobráni fiálics gyárkémény-tréfa elkövetőit

Tárgyalások a noviszádi törvényszéken

A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt tárgyalta Makszimovics Szeptiszláv törvényszéki elnök ötös bírói tanácsa Bikics Lázár és Gyukics Alekszandár szirigi munkások rablótámadásának ügyét. Bikicsék ellen az a vád, hogy a múlt év szeptember 2-án megölték Jelovác Niko'át, oltottmészt öntöttek a szemébe s az illy módon harcképtelenné tett férfítől

elrabolták pénzét, 278 dinárt.

Jelovác szemeit úgy felmarta a mész, hogy a férfi mindkét szemének látóképessége nagymértékben csökkent.

A tárgyaláson a vádlottak előbb ittassággal, majd önvédelemmel, végül nyomorukkal védekeztek. A kért és tanuk bizonyították, hogy előre megbeszélte, formális rablótámadást követtek el a vádlottak. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd elhangzása után mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki és Bikics Lázár

négyévi fegyházra,

Gyukics Alekszandárt pedig, aki csak segédkezett a rablótámadásnál,

egyévi és kéthavi fegyházra ítélte.

A vád és védelem képviselői három napon belül nyilatkoznak.

Popov Szlobodán 18 éves sztárisóvi illetőségű szobráni bogárnaságát, mint annakidején megírtuk, 1938 augusztus 5-én forgácsot és szalmát gyújtott az egyik üzemen kívül helyezett kanálisparti gyárkéménybe, amelybe

négy legényt látott behatolni.

A vállalkozó szellemű legények ugyanis szerettek volna feljutni a kémény tetejére, hogy szénézegetnek küssé a magasból. A kémény tetejére a kémény belsejében elhelyezett vaslépcső vezetett s ezt használták fel a feljutáshoz. Popov úgy gondolta, hogy majd alaposan rájuk ijeszti és sebtében tüzet rakott a kémény aljában. A legalul haladó Gyorgyevics Miodrag hirtelen füstöt érzett, majd a következő másodpercben az erős huzatu kéményt lángnyelvek árasztották el. A lángok Gyorgyevics testét úgy összeégették, hogy

a szerencsétlen fiatalember 16 napi szenvedés után elhunyt.

A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert nem volt szándékában megégetni Gyorgyevicset. A bizonyítási eljárás során kihallgatott tanuk mentővallomást tettek, ugyszintén az orvosok is, akik Gyorgyevicset kezelték. A bíróság ítéletében

felmentette Popov Szlobodánt a vád és következményei alól.

Három nap alatt két métert áradt a Bega

Az Ó-Bega két helyen kiöntött, több mint hitezer hold föld áll víz alatt

Petrovgrádról jelentik: A Bega vizállása vasárnapig, három nap alatt két métert emelkedett és vasárnap délben elérte a kulminációs pontot. A víz tegnapi 18 centimétert csökkent, a technikai hivatal azonban a romániai jelentések alapján tudtára adta az érdekelteknek, hogy

ujabb áradással kell számolni.

Az Ó-Bega két helyen kiöntött. Így Szrpszki Ittebeji határában nagyobb földterület került víz alá. Hetin és Klárija között pedig a gátszakadás következtében közel 7.000 hold föld került víz alá.

Az áradástól Petrovgrád is szenvedett, a

belváros egy része víz alatt áll.

A víz az ur a Csókliget fölött is és víz alatt áll a Kishid és Nagyhid között a Bega jobb rakpartja is. A Berberszki-telepen sok házat veszélyeztet az árvíz, az előljáróság megette a szükséges intézkedéseket a lakosság kilakoltatására.

NAGY VESZÉLYBEN A CSANTAVIRI SÁR-UTCA

Csantavirról jelentik: Szombatira virradó éjjel a Csik-ér áradásának megállására a vasuti hidnál emelt torlaszt a víz erős sodra rombadöntötte. A felszabadult ár erős nyomása következtében a hid vas karfája és a betonburkolat egy része szintén elsodródott. Mivel közvetlen a vasuti hidnál lehetlenné vált a gát-emelés, egy, a vasuti hidhoz közel

álló köhidat zárak el. A lakosság, amely a község alacsonyabb részein lakik,

a legnagyobb rettegésben él, mert ha a Csik-ér ezt az utolsó akadályt is átszakítja, menthetlentül víz alá kerül a Sár-utca és környéke. A vashid tulsó oldalán még mindig valóságos tó van, amely lefolyásra vár. A víz mélysége sokhelyütt meghaladja a két métert.

Pénteken baleset is történt a Csik-érrel kapcsolatban. Kiss Cs. Endre gépész az egyik hidnál gát emelés közben megcsuszott és

belezuhan a sebes sodru vízbe, amely mintegy tíz métert ragadta magával, míg sikerült kimenteni. Kiss zuzódásokat szenvedett.

BOGOJEVÓNÁL ÖSSZETORLÓDOTT A DUNA JEGE

A Duna jégzajlása a bogojevi nagy vasuti hidnál megakadt. Mint egy négy méter magasságban torlódt össze a Duna jege. Az a veszély fenyeget, hogy a hidat erősen megromgálja, úgyhogy a közlekedést be kell szüntetni. Osziójeokról

utászkatonákat vezényeltek ki a vasuti hidhoz.

Az volt a tervük, hogy a jeget dinamittal felrobbantják, azonban ettől elálltak, mert a robbantás esetén a hid is tönkremenne. Abban reménykednek, hogy az erős naptűtés hamarosan annyira meggyengíti a jeget, hogy többé nem lesz veszedelmes.

Utasokkal telt két vasuti kocsi a Kulpa folyóba zuhant

Karlovac közelében borzalmas szere cséflenséget okozott a hegyomlás

Vasárnap hajnalban borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a horvátországi Karlovác közelében. Egy vonatszerelvény három kocsija a Kulpa folyó vizébe zuhant es a kocsikban lévő

valamennyi utas meghalt.

A szerencsétlenség Ozaly vasutállomástól nem messzire történt, amely Karlováctól 17 kilométernyire a Karlovác—Lyublyana közötti vasutvonalon fekszik. A személyvonat Karlovácról hajnali 4 órakor indult. Nagyon sok utasa volt, különösen az első két kocsiban. A vonat Ozaly vasutállomásig akadály nélkül eljutott. Ozaly után két rövid alaguton ment át. Amikor a második alagutból kifutott,

nagy sziklák állották útját.

A sinek ott közvetlen a Kulpa folyó medre felett vonulnak, a másik ol-

dalon magas sziklás hegy meredezik. A vonatvezető a sinekre zuhant sziklákat az utolsó pillanatban vette észre, már nem is gondolhatott arra, hogy lassítson.

A vonat nekifutott a hatalmas szikláknak és rettenetes rázkódattással megállt.

Az összeütközés ereje következtében a szerelvény első három kocsija elszakadt a mozdonytól és a megmaradt Kulpa vizébe zuhant.

A katasztrófa olyan nagy erővel történt, hogy a vasuti töltés egy része is megingott és a három kocsi-val együtt vízbe hullott. A szerelvény többi kocsija nekivágódott a mozdonynak és megállt, nem zuhant a folyóba.

A szerencsétlenséget mintegy kétszáz méternyire több vasuti munkás látta. Telefonon azonnal értesítették

Karlovacot és a környező községeket, valamint a zágrebi báni hivatalt és a lyublyanai vasutigazgatóságot. A mentési munkálatok végzésére katonaságot vezényeltek ki. A sebesülteket a karlováci kórházba szállították.

A Kulpa folyóba zuhant három kocsi nyomtalanul eimerült a rendkívül mély vízben. Egy vagon postakocsi volt, kettő pedig személykocsi.

A két személykocsi zsufolyva volt utasokkal, akik valamennyien a vízbe veszték.

A halálos áldozatok számát még nem tudják.

A tanuk állítása szerint az első két személykocsiban 12—15 likai favágó, néhány középiskolai tanuló és több kiránduló tartózkodott.

A diákok a karlováci gimnázium tanulói voltak, husvéti szünetre utaztak szülőfalujukba.

A sebesültek, akiket a karlováci kórházba szállítottak, valamennyien környékbeli lakosok.

A vizsgálat eddigi eredménye szerint a szerencsétlenséget okozó hegyomlás hajnali fél 5 óra tájban történt. Egy vasuti pályafelügyelő hallotta a mennydörgésszerű robajt és mivel mindjárt gyanította, hogy hegyomlás történt,

telefonált a legközelebbi vasutállomásra, hogy a személyvonatot tartóztassák fel.

Ott közölték, hogy a személyvonat már elment. Erre a pályafelügyelő futva igyekezett a hegyomlás színhelyére, hogy a vonatot lámpajézzel megállítsa. Azonban már elkészt, alig százméternyire volt a hegyomlástól, amikor a szerencsétlenség megtörtént.

Délután félhárom órakor gépkocsin érkezett a helyszínre dr. Subásics Iván horvát bán, aki kabinetfőnöke, dr. Sipos társaságában megtekintette a szerencsétlenség színhelyét. A bán csónakba ült és a folyónak arra a részére evezett, ahol a vagonok vízbe zuhantak. Rendeletet adott ki, hogy a vasuti sineket minél előbb hozzák rendbe és az elszállított kocsikat is a lehető leggyorsabban emeljék ki, hogy az áldozatok személyazonosságát megállapíthassák.

A vasuti sinekre mintegy háromszáz méter hosszúságban hullottak sziklák, ezért eltakarításuk igen nehezen megy.

A mozdony vezetője és főtüje életben maradt, mer még idtejében leugrottak a mozdonyról.

Le akarta szurni a feleségét egy noviszádi munkás

Az asszony tizenöt éves fia segítségével fegyverezte le a dühöngő férjét

Véres családi dráma történt Noviszádon Horváth Ferenc 33 éves munkás lakásában. Horváth régóta rossz viszonyban él a feleségével. A munkás szombaton este ittas állapotban tért haza. Ismét szóváltásba keveredett feleségével. Annnyira fel-dühösödött, hogy

felkapott egy konyhakést és az asszonyt le akarta szurni.

A felesége kétségbeesetten védekezett, dulakodott vele és

15 éves fia segítségével sikerült is elvenni tőle a kést.

Dulakodás közben az asszony a karján megsérült és sok vért vesztett.

Horváth Ferencet a rendőrség le-tartóztatta.

Ezüst és kék RÓKÁK

a legolcsóbbtól a legfinomabbik Női tavaszi modellkabátok érkeztek

SZUBOTICA Karadjordjev trg 9

szücs és női konfekció áruház

A titeli magyarok ünnepe

Megalakult a Magyar Közművelődési Egyesület

Virágvasárnap lélekemelő magyar ünnepségnek színhelye volt Tittel. A kis járási székhelyen, ahol a lakosságból alig 1400 a magyar lelkek száma, megalakult a Magyar Közművelődési Egyesület. A megalakulás keretében, körülményei messze túlhaladják az ilyen egyesületek megalakulásának jelentőségét.

Zsuffli tereben, — lehetett legálább 250 a résztvevők száma, — nyitotta meg Fábrián Mihály korelnök az alakuló közgyűlést. Majd Kollár Lajos üdvözölte a vidéki vendégeket, kiküldötteket kik között dr. Várady Imrén kívüli megjelent még Gachal János debrecsai ref. esperes, Achs Izor Noviszádról, a sztáríbecsei Népkör képviselőjében dr. Buzogány Mátyás és Csepella József és még igen sokan mások.

Dr. Várady Imre óriási érdeklődés és figyelem közepette ismertette a Közművelődési Egyesület céljait.

Az egész magyarság hálával adózik a titeli vezetőknek,

hogy a magyar kultúra mécseseit itt a Sajkásban meggyújtották. Más népeknek a kultúra szolgálatának célja az általános kulturát fejleszteni. A magyar kisebbségnek a kultúra szolgálata nemcsak az általános kulturának szolgálata, hanem elsősorban az, hogy a magyar fajt, a magyar vért, a magyar géniust fenntartsa és fejlessze. Ez a szempont kell, hogy összehozza a magyarságot. A mi kulturánkat, a magyar kultúrát, a világ semmiféle kincséért nem adjuk oda.

Ugy kell éreznünk, úgy kell gondolkodnunk, hogy egy család gyermekei vagyunk.

Semmiféle válaszfal nem lehet közöttünk, mikor magyar fajunk érdekében kulturánkért óhajunk szívós munkát kifejtteni.

Végzetserűen érezzük, hogy magyarok csak addig maradunk, míg a magyar szó, a magyar zene, a magyar dal hangzik. Bizzunk magunkban, bizzunk magyar fajtánkban, bizzunk magyar kulturánkban, melyet ledönteni nem lehet, de nem is engedünk. Ha politikáról lesz szó, akkor helye van ellenvéleménynek, de amikor kultúránkról van szó, a mi legnagyobb kincsünkről, akkor nemuljon el minden ellenvélemény. Törekedjünk arra, hogy utódainknak biztosítsuk a magyar kultúra kincsét.

Ezután Kollár Lajos ismertette a Magyar Közművelődési Egyesület a szabályait, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Majd a következő vezetőséget választották meg:

Diszenőkök: Maison Jeromos, Fábrián Mihály, Jankovich Mihály és Kerlinger Adám, **diszenőkök:** Szabó Ferenc, Papp Mihály, Ördög György és Szabonay Lajos. **Elnök** Vécsei Nándor, **ügyv. elnök** Tatay István, **alelnökök** Ördög Lajos, Kollár Lajos és Szolinger Jenő, **titkár** Eri István, **helyettes** Tatay László, **penztárnok** Fábrián Béla, **helyettes** Jankovich János, **háznagy** Major Pál, **helyettes** Papp Károly, **ifjúsági alosztály vezető:** Lahos Pál, **Csaut János, Gaszman Ferenc, Oláh Imre. Választmány:** Kedves László, Szokola György, id. Karaba Imre, Romoda András, Turucz János, id. Oláh Imre, Szőlősy Gáspár, Bicskey István, Takács István, Hédg János, Schuller Jenő, Berta István, Pesti Pál, Ürmös János, Sebestyén Péter, Kálmán Imre, Apró János, Cétényi István, Molnár Lajos, Kopasz Lajos, **Helyettesek:** Pálmai Péter, Horváth Gyura, Almássy Ferenc, Nagy Józsa, Tutyer Nándor, Takács András, Szalay János, Gvencs Mihály, Sebők Lajos, Sehr Jaksi, Bosh Mihály, Pataki Lajos, Farkas József, Barka János, Szulik Imre, Karaba Vilmos, Vecsera József, ifj. Pesti József, Belec János, ifj. Nagy János.

A tisztikar megválasztása után Vécsei Nándor elnök tartott székfoglaló beszédet, melyben a Közművelődési Egyesület magasztos feladatait ismertette.

tette. Egyik főfeladatunk az lesz — mondotta — hogy

a magyar ifjúságra be'eneveljük a magyar öntudatot.

A kulturműködésben politikát nem fogunk tűrni.

Felszólaltak még Gachal János debrecsai ref. esperes, Maison Jeromos titeli p'ebános. A sztáríbecsei Magyar Népkör üdvözlését és jókívánatait Csepella József tolmácsolta, Achs Izor a noviszádi magyarság üdvözlését hozta el.

A közgyűlést társasvacsora követte, majd este a petrovgrádi Magyar Közművelődési Egyesület műkedvelő együttese az Anker-száló nagytermében Bakonyi-Szirmai operettjét a »Mágnás Miskát« hozta színre.

Az Anker nagyterme talán sohasem látott ekkora embertöméget fa'ai között, mint ezen az estén. Amit az együttes az igen kis színpadon és az eléggé hiányos díszletek mellett nyújtott, messze túlszárnyalja a »műkedvelő« jelző. Egyik-másik szereplő egyenesen frappírozta a nézőközönséget. Pesti Ágnes, Marcsa szerepében, Kovács Pál, mint Miska az első jelenettől az utolsóig állandóan kacagattak a közönséget. Alakításuk tökéletes volt. Balogh Sándor, mint Korláth gróf, Gracol Sándorné, mint Rola, a gróf leánya, Petrikovich József Baracs Iván szerepében, valamint a többi szereplők mind a lehető legjobbat nyújtották. A közönség háts is volt és igen sokszor egyes énekeket, táncokat szünni nem akaró tapsal honorált. A zenekart nagy hozzáértéssel Bering Péter vezényelte. A rendezést Kovács Pál végezte.

MUSSOLINI TALÁLKOZIK DALADIERVEL

A találkozás színhelye állítólag Genova lenne

Budapestről jelentik: A magyar kormány féléhivatalos lapja, a »Magyarország« római külföldi tudósítójának jelentése szerint beavatott római politikai körökben a kora délutáni órákban az a hír terjedt el, hogy Mussolini Daladier francia miniszterelnökkel is találkozott. A találkozás Genovában történné.

Az esti órákig ezt a hírt még nem erősítették meg.

NOVISZÁDI TERMÉNYTÖZSDE

Buza 78/79 kilós 2%-os bácskai, Noviszádi környéki 202—204, Szombor környéki 200—202, középbácskai 202—204, 80 kilós 2%-os felsőbácskai 202—204, 78/79 kilós baranyai 201—203, 80 kilós 2%-os tiszai uszály 206—208, felsőbánáti 202—204 78/79 kilós 2%-os délbánáti 193—195, szerémi 199—201, szlavóniai 200—202, Rezs, bácskai 72 kilós 2%-os 165—167, Árpá 64/65 kilós bácskai és szerémi 177.50—180, bácskai és szerémi tavaszi 63/69 kilós 200—202.50, baranyai tavaszi 69/70 kilós 202.50—205, Zab 169—171. — Tengeri, bácskai garantált minőség 158—159, vrsaci paritásban garantált minőség 153—159, indiai paritásban garantált minőség 158—159. Buza'iszt, bácskai és bánáti állomásról 00g és 0g 310—320, ket'as 290—300, 8tős 270—290, hatos 250—260, hetes 220—230, nyolcas 142.50—147.50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 305—310, kettes 285—295, 8tős 265—275, hatos 245—255, hetes 215—225, nyolcas 142.50—147.50. **Buzakorpa** jutazsákokban bácskai és szerémi 135—137.50, bánáti 132.50—135. **Fehér bab** bácskai és szerémi 2%-os zsák nélkül 425—430. **Sertészsír** 25 kg kánákban brutto nettoért 1600—1625. **Irányzat:** változatlan. **Forgalom:** közepes.

HIREK

A HÖMÉRSÉKLET CSÜKKEN

A tengermelléken és északkeleten derült, az ország többi részein részben felhős idő volt. A hőmérséklet délen és az ország középső részein emelkedett, egyebütt csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Uzsicén —6, a legmagasabb Sibeniken +16 fok volt.

Időjelzés március 19-re: A hőmérséklet csökkenése várható, különösen az ország északi részén. Délen és a hegyvidékeken felhős, másutt derült idő lesz.

A nap kél 5 óra 44, lenyugszik 17 óra 49 perckor.

—*—

— Uj angolelleses rádióállomás működik. Londonból jelentik: A Daily Sketch felhívja olvasói figyelmét arra, hogy az az új angolnyelvű rádióállomás, amely az utóbbi időben gyakran adott le angolelleses híreket — Düsseldorfban működik. Ez az állomás időnként francianyelvű híradásokat is lead és akkor mint francia leadóállomás szerepel.

— Gyilkosság a kapu alatt. A noviszádi törvényszék büntető ötöstáncsa tegnap délelőtt és délután tárgyalta Sztójánovics Bóra 18 éves sztárisovói földműveslegény bűnügyét. Sztójánovics ellen az a vád, hogy a múlt év december 3-án elbujt egy kapuba, megleste Szemeris Henrich Martint s amikor mellé ért, kést rántott és úgy mellbeszurta, hogy Szemeris a helyszínen meghalt. A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt. A bíróság új tanukihallgatások végett április 3-ra halasztotta a tárgyalás folytatását. — Bájjics Mika 43 éves szabalyi földművest azzal vádolja az államügyészség, hogy a múlt év június 4-én az egyik vendéglő elől ellopta Sztankov Jevrem kerékpárját. A tárgyalást április 15-re halasztották.

— Halálozás. Dr. Debeljacski Gyurica sztáríbecsei közjegyző 52 éves korában hirtelen meghalt. Halála nagy részvétet keltett.

Eredeti búvetszli sőr kizárólag a **Gambrinus-sörüzében, Noviszád**

— Fogház helyett házasság. Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi törvényszéknek tegnap délelőtt kellett volna megtartani Fazekas Ferenc 19 éves bérkocsis leány-szöktetési ügyében a tárgyalást. Fazekas ellen az volt a vád, hogy elszöktette Lerisch Erzsébet tizenhétéves leányt, a leány szüleinek tudta és beleegyezése nélkül. Tegnap délelőtt a tárgyalásra kitézött idő előtt érdekes fordulat állt be az ügyben: jelentették, hogy Fazekas Ferenc vasárnap délelőtt otlár elé vezette Lerisch Erzsébetet s ezzel az ügy lezáródott.

— Egymillió kiló borotvaszappan. Berlinből jelentik: Német kimutatás szerint a birodalomban kereken százezer fodrászüzlet működik és ezek évenként 1,000,000 kiló borotvaszappant fogyasztanak, aminek előállításához 750,000 kiló zsiradékra van szükség. Az ipari zsirellátásról gondoskodó állami központ tervekszik ezt a zsiradékmennyiséget más, fontosabb ipari célokra megtakarítani, ezért kísérleteket folytatnak, hogy a borotvaszappant más vegyületekkel pótolhassák.

Selyem-kombiné és nadrág

tavaszi ujdonságok

Klein Eugen

üzletében

Novi Sad

A SZOVJET SZABADKIKÖTÖKET KÉR A SKANDINAV ALLAMOKTÓL

Stockholmból jelentik: Az Aftenbladet értesülése szerint a szovjet-kormány kereskedelmi tárgya'ásokat kezd a Moszkvába utazott Paasikivi finn megbízottal.

Svéd és norvég körökben úgy tudják, hogy a moszkvai kormány az oszlo'i és stockho'mi kormányokkal olyan szerződést akar kötni, amely országáikon keresztül biztosítja a szovjet áru'nak szabad szállítását. A szovjetkormány a skandináv államoktól szabad kikötőket is akar azok nyugati partvidékén. Eddig azonban még nem közölték, melyek lennének a szabad kikötők.

Bőrkesztyűk

nagy választékban

Faragónál, Szabofica

— Máltigyi hírek. A gyümölcs-termelők széleskörű értekezletet tartottak, amelyen Kollár Mátyás indítványára elhatározták, hogy határozati javaslatban kéri a földművelésügyi minisztériumtól a nyulak kártékony állattá nyilvánítását, hogy ilymódon hathatósabban védekezhessenek kártevéseik ellen. — Major János gazdálkodó 63 éves korában elhunyt, temetése nagy részvéttel történt. — Piaci árak: Buza 200, kukorica 155, burgonya 150 dinár métermázsánként, kövér sertés kilója 9—10, sovány sertés 8—9, választási malac párja 180—200 dinár, turó 5, vaj kilója 20 dinár.

— Azoknak, akik a szükséges testmozgás híján székrekedésben és emésztési zavarokban, valamint időnként étvágytalanságban szenvednek, a természetes »Ferenc József« keserűvízzel folytatott több heti ivókúra kitünő szog'alatot tesz. A Ferenc József víz használata: naponta egy teli pohárral reggel éhgyomorrra, vagy este lefekvés előtt. Reg. S. br. 30474/35.

— Henderson könyvet ír a békéről. Londonból jelentik: Sir Neville Henderson, Anglia utolsó berlini nagykövete — mint Londonból jelentik — nagyobbzabásu politikai könyvön dolgozik. Ebből a könyvből közölt most részleteket egy angol hetilap, amely ismerteti Sir Neville Hendersonnak azt a véleményét, hogy amennyiben a németek a háborút július végéig meg nem nyelik, akkor novemberben feltétlenül legyőzik őket. Ugyancsak annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ezuttal a szövetséges hatalmak világosan be fogják bizonyítani, hogy a támadás magára a támadóra nézve lesz káros — ebből a célból be fognak vonulni Berlinbe és ott »tisztességes és becsületes« békét fognak kötni.

— Bajmoki hírek. A bajmoki műkedvelőgárda Árpádfy Gyula rendezésével husvét másnapján előadja a Csókos regiment operettét. Az előadás próbái serényen folynak, az érdekfűzés nagy. — Ak'knek 1937-ig adó és illetékhatra'ékuk van, adjanak be törlési kérvényt március 22-ig. Bővebb felvilágosítással Lukács Pál adóügyi jegyző szolgál. — A bajmoki »Szelyacska Iszpomoc« a husvétii ünnepek alkalmával 32 szegény családnak egyenkint 25 kg. lisztet, 1 kg. zsiradékot vagy húst és 1 liter bort oszt ki.

— Bácskoprovoszelói hírek. Dr. Takács Ferenc adminisztrátor vezetésével az iskolásgyermekek körében megalakult a Szivgárdisták csapata. A Legényegyletben külön helyiségük van a fiúknak és külön a lányoknak. A csapat eddigi tagjai mind elsősétek. Legközelebb megalakítják a serdülő ifjak s lányok csapatát is, ak'ket a vezetők tovább képeznek a tudományok minden ágában az elemi ismeretekre építve. — A Keresztény Gazdasági Bank március 31-én tartja évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésén kívül az alap-szabály módosítást is napirendre tűzte a vezetőség. — Magyarai Kovács Márton gazda 74 éves korában elhunyt, nagy részvétellel temették el.

**ÉN GÖRE GÁBOR
BŐRŐ UR SZEMÉLYÖSEN**

ÚJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKEAN. XII. Pius pápát ünnepli a világ, megkoronázásának első évfordulója alkalmából. — Onul Talas budapesti finn követ és családja lakásukban. — Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter a Vatikánban. mellette Pacelli márkí, a pápa unokatestvése. — Keresztély dán király jégvitorlón. — Sumner Welles Párisban Lebrun elnökkel és Daladier miniszterelnökkel tárgyal. — Molotov orosz külügyi népbiztos. — Képek a Macinot-venalból: a földalatti vasút egyik állomása. Őrszerviz a föld alatt, villanytelep, levegőtisztító-telep, egy lévegatorony helseje. — Stilloff budapesti bolgár követ. — Az olasz és magyar vívők a budapesti Ters'vánszky emlékversenyen. — A nyolevanötezer tonnás »Queen Elizabeth« elindul első óceánjáró útjára.

— Amatőrök felvételeit legszebben és legolcsóbban Paria i Drug, Noviszád, szaküzlete dolgozza ki. — Fényképező-gépet Berta i Drug, Noviszád, fotó szaküzletben vásároljon. Nagy választék. Olcsó árak. — Agyonyomta a ledőlt fal. Szármaravicáról jelentik: Modra Ferenc 43 éves moravicaí földműves több munkástársával kint dolgozott a Farnbach-féle szálláson, bontási munkálatokat végeztek. Este, amikor befejezték a munkát és haza indultak, feltűnt a munkásoknak, hogy Modra nem jelentkezik. Keresésére indultak s egy helyen leomlott falat találtak. Azonnal értesítették a hatóságot, bizottság szállt ki a helyszínre és kiásták Modra Ferenc holttestét. Az orvosok megállapították, hogy Modra szörnyvethalt a borzalmas súly alatt. A tragikus sorsu munkás temetésére megadták az engedélyt.

Sumner Welles, a divatkirály

Sumner Welles, Roosevelt békeplonirja Franciaországban is rokonszenves fogadtatásban részesül. Az újságírók eléje utaztak a határig és bár nem sok reményük volt a sikerre, megkísérelték, hogy nyilatkozatot kérjenek tőle. Welles kifejezte, hogy nincs módjában nyilatkozni s olyan hamisítatlanul zamatos francia argot-val, amelyre minden bennszülött párisi büszke lehet, tudtukra adta, hogy egész misszója alatt »halgatlai fog, mint a csuka«.

A szenzációra éhes újságírókat e hajthatatlan hallgatagságán kívül még egy dolog lepte meg: választékos eleganciája. A hálókosiban selyem pizsamában fogadta őket, amelynek láttára — h'teles helyszíni tudósítások szerint — az újságíróknak távra maradt a szájuk. Aztán gyorsan átöztözt, sötétbarna utiruhát öltve magára. Ebben reggelizett megérkezése után a Ritz-szállóban. Dél felé, mielőtt az újságírókat újra fogadta volna, ismét átöztözt. Világosszürke könnyebb ruhát vett fel, hozzá fehér inget kemény gallérra és piros-kék élénk mintájú nyakkendő. A köztársasági elnökhöz — félnégykor — szakított ment. Ezt is megcsodálták a franciák. A lapok megjegyzik, hogy tökéletesen szabást el sem lehetne képzelni. Vacsoránál ismét más ruhában jelent meg: fekete zakóban, amelyhez élénk eszókószu szürkésfekete nadrágot v'selt. Szmokingot, frakkot a háboru óta Párisban még a legünnepelesebb alkalmakkor sem viselnek.

Ruhái sávilal hagyományokra emlékeztetnek. Esőorángu szabója lehet, de bizonyos, hogy az ő egészen egyéni utasítási szerint készül minden. És kitűnően tartja karban ruhát nagyszerű komornyikja, akit Welles igen nagyon megbecsül. A londoni Claridgeban a részére fenntartott fejedelmi lakosztály mellett olyan szobát foglaltatott le számára, amely naponta 31 shillingbe — körülbe ül 280 dinárba — kerül.

— Csantaviri hírek. A rendőrség figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy házuk előtt a járda rendszeres tisztogatásáról gondoskodjanak. — A képviselőtestület ma rendes havi közgyűlést tart, a gyűlés tárgysorozatán 18 pont szerepel.

— Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

**ÉS
DURBINTS SÓGOR**

— Kanizsai hírek. Turnaics Milos 56 éves kanizsai kereskedő, a kereskedők egyesületének husz éven át volt elnöke hirtelen elhunyt. Általános részvétellel temették. — Az elmaradt télutói országos vásárt március 31-én tartják meg. — A rendőrfőnökség több kereskedőt és mészárosrost egy-egy napi elzárásra és 200 dinár pénzbüntetésre ítelt, mert üzletükben nem függesztették ki az árjegyzéket. — A Körös vize vasárnap újabb 20 centiméterrel emelkedett. A Körösparton lévő házak tulajdonosai már kiürítették a házaikat, sőt még a cserepeket is leszedték, mert számítanak azzal, hogy a földből vert házak összedőlnek.

— Jó házisonkát husvétra Martinnál szerezheti be a legjobban. Noviszád, Ribnyi trg 5. Tel. 33—66.

— Tűzet okozott a katlan parazsa. Bácski Petrovácon nagy tűz pusztított vasárnapra virradó éjjel. Kanfar Stevan bognár felesége szombaton ruhát mosott s a katlan alatt e'fejejtette elotlani a parazsat. Az éjszaka folyamán meggyulladt a félszer, amelyről a lángok átcsaptak a házra és csakhamar lángbaborult az egész ház. A szomszédágnak és tűzoltóknak sikerült meggátolni a tűz elterjedését, a kár így is meghaladja a 15.000 dinárt. A háztető teljesen a tűz martaléka lett s elégett a padáson felhalmozott gabona és élelmiszer is. A ház nem volt biztosítva.

— ÉLÉSEN LÁT, mint a sas, diplomás optikus Kriszháber szemüvegén. Szubotica, Aleksandrova 7.

— Zagrebban tiszteletbeli doktorrá avatták dr. Ruzicska Nobel-díjas tudóst. Zagrebból jelentik: A zagrebi egyetem orvosi fakultásán vasárnap nagy ünnepek közepe tette tiszteletbeli doktorrá avatták dr. Ruzicska Lavosz'át horvát származásu zürichi egyetemi tanárt, aki orvosi Nobel-díjat kapott. Az ünnepségen megjelent dr. Subasics Iván horvát bán és dr. Sztépanac Alojzije zagrebi érsek is.

**MŰG AZTÁN A
KÁTSZA CIGANY IS**

NÖVÉNYHARMAT-POSTA.
Az ismételt rosta után döntőbe került pályázatok értékelése most folyik. A bírálóbizottság őszinte sajnálatára egy egész sereg kitűnő és esélyes verset el kellett ejteni, mert azokban — ismételt felhívás ellenére — a »Növényharmat« igen komoly betegségek elleni gyógyszerként szerepel. A fennálló rendelkezések értelmében ilyen reklámversek közlése, vagy felhasználása szigoruan tilos. Így azután sok pompás — köztük közel száz »legelsőrangú« jelzésű — pályázat nem szerepelhet. — A mai honorált versek:

Százesztendős patkának
Ezerjő a találmánya:
»Növényharmat« a neve,
Zöldszinü az üvege!

Juhász István, Noviszád

Sajog háta, keze-lába?
S'essen a patkába!
»Növényharmat« az a szer,
Ami Önnek mind'g kell!

Mr. Raszádter J., Vrsac

Virágharmat virágszáiban,
»Növényharmat« minden házban!

Kramarits Erna, Ludbreg

— HUSVÉTRA dacára a magas eszókóddé áraknak az idén is a legszebb husvétii nyulak és tojások finom bonbonnal töltve legolcsóbban Hacker cukrásznál, Noviszád, Kraya Petra II. 11 kaphatók. Tekintse meg kirakatomat. 1/2 kgr-os nagy tojás csak 40 dinár.

Chateau „Frusko gorac“
Növényharmat (Levegő) és a többi eseme'e és aszta'l korainkból
Szalak'zia (cseke, vörös) válas'd ki mindennapi italodat!

Fruskogorac K. D. Noviszád

Szines szallag

A Queen Elizabeth, a világ legnagyobb személyszállító hajója, lepecsételt parancsra indult utnak. Még a hajó kapitánya is csak az uton tudta meg, pontról-pontra, hogy hova megy a hajója. Titkos, cik-cak utakon mentek s összesen 3127 mérföldet tettek meg. A hajó ragyogó kiállítású, a legtekéletesebb műszaki újításokkal van felszerelve. Sebessége nagyobb, mint testvérhajójáé, a Queen Mary-é. Az ut eső tizenkét órájában négy angol cirkáló és két bombavető repülőgép kísérte.

Kanada harmincezer főnyi cigány lakossága március 24-én koronázza királlyá Frank D'mitrot. Az új »államfő« kijelentette, hogy első do'ga 'esz »végetvenni« az európai háborunak. A világ összes cigányait hadba fogja szóllítani a szabadság és a demokrácia mellett.

A »világ fűszerkésze«, lord Baden-Powel a napokban lett 83 éves. A világ minden tájékáról kapott üdvözlő téviratokat. A lord, 1910-ben lépett ki a hadseregből és két évre rá — 53 éves korában — megvetette alapját a cserkészletnek. A cserkészek száma meghaladja a két milliót.

Törökországban nagyon sok szép fiatal nő érkezett az utóbbi időben. Tánchelyiségekben, bárókban kerestek alkalmazást, de emellett politika' és katonai hírek után érdeklődtek. Sokan tovább mentek a sajtó-cs'iqetaoi emrd emrdn Szíriába, Pa'esztinába és Egyiptomba. A sajtó erőlyesen követeli, hogy utasítsák ki ezeket a nem kívánatos elemeket.

Az amerikai földtani intézet számítása szerint a világ vízi ereje összesen 64 millió lóerő. 1920-ban még csak 23 millió volt, így tehát a növekedés 180 százaléknál több. Amerikában használják ki legjobban a víz erejét.

**NEM SOKÁRA MŰGJELFNÜNK
PZ URANIA MOZI
LEPEDŐJIN!!! Ö. M. A. F.**

Sok idegen dolgozik háborus munkakörben Angliában. A belügyminiszteriumban most új osztályt szerveztek, amely felülvizsgálja a municiógyárak, kikötők, vasutak, kórházak, szállítási üzemek, rádió, táviró és a hadsereg különböző szervezeteit, hány idegen származásu alkamozott áll azok szolgálatában.

To'vajt fogott egy ló Rómában, a Via Nationalen. Egy s'heder egy üz'et előtt kitámasztott kerékpárra kapott és gyors iramban menekült üldözői elől. Amint egy bérkocsi előtt el' akart száguldani, egyszerre csak érezte, hogy va'aki megravadja kabátja gallérjánál fogva és nem eresztí el. A bérkocsi lova volt. K'iderült, hogy a ló valamikor cirkuszban szerep'et és az ő kötelessége vo't a bohócot a gallérjánál fogva kivinni a porondról. Am'kor a menekülő to'vajt látta, valósz'nüleg régi emlékei támadtak fel.

Új munkakörrel gyarapodott a newyorki telefonközpont. Ha egy kártyázó társaságnak szüksége van negyed'k játékosra, csak telefonálni kell és a központ azonnal intézkedik. Előzékenységből, kívánság szerint, jó vagy gyengébb játékosról gondoskodik.

A cenzura megkerülésével olasz hajóra csempészett levelekért az indiai Bombayban hét külföldit, köztük két német nőt, elítélték. Az ítélet egy napi fogházra és száz rupia (1500 dinár) pénzbírságra szült.

A Sárgapitykés közlegény Máli-
Igyoson. Máliigyosról jelentik: Az
Önkéntes Tűzoltó Testület műked-
velői husvét vasárnapján színre-
hozzák a Zöldkert vendéglőben
Erdélyi Mihály Sárgapitykés köz-
legény című operettjét. A szerep-
osztás a legjobb, a főbb szerepe-
ket Brezovitski Ilonka, Körmöczy
Istvánné, Gulyás Katica, Horváth
Veronka, Kovács Bözsike, Kovács
Matildka, Körmöczy István, Burján
Péter, Csépe Imre, Körmöczy Ban-
di, Fejfár János, Dévics István,
Acsai Béla és Fabó István alakít-
ják, rendező ifjú Kurin János. Az
előadás iránt környékszerzte nagy
érdeklődés nyilvánul meg.

Műkedvelő előadások Sztáramo-
ravicán Moravicáról jelentik: A
Krivaja SK műkedvelői husvét el-
ső napján bemutatják Molnár Fe-
renc nagyszerű színművét, a De-
lilat. Az előadás a Kaszinó szin-
háztermében lesz, rendező Kiss
Antal. A nagyszerűnek ígérkező
előadásra jegyeket elővételben
Csákváry Ferenc kereskedésében
lehet kapni. — Husvét másnapján
Veszelsz Pál plébános rendezésé-
ben kabaré-estét rendeznek a ró-
mai katolikus ifjak. Az előadás a
Tóth-féle kávéház nagytermében
lesz, bemutatásra kerül a »Tóth
Lidi« című egyfelvonásos népszin-
mű, a »Nyugta« és a »Nem kell
egy asszonyrak mindent látni« c.
egyfelvonásos bohózatok. A sze-
repeket Bedzsula Lajos, Fodor
Eta, Fodor Vica, Pékics György,
Kuruc Lajos, Tóthpál József, Ban-
ce György, Cindrics Kálmán, Ba-
ják Terus, Kóbert Mancsi, Dózsa
Mátyás, Kreitler Sándor, Vadócz
Rozika, Szekeres Antal, Dózsa
András, Daróci Pál, Beszédes Ist-
ván és Kiss István alakítják. A fel-
vonás szünetekben a katolikus if-
juság dalárdája énekel Bajsay Ist-
ván karnagy vezetésével. Jegyek
elővételben a Madarász testvérek
üzletében kaphatók.

Apróságok

- Felirt a rendőr, lassuhajtás mi-
att — panaszolja a színész a társal-
góban.
- Nem gyorsahajtásért? — csodál-
koznak kollégái.
- Nem bizony! Tul lassan hajtot-
tam és így volt ideje észrevenni,
hogy nem ég a kocsim hátsó lámpá-
ja...
- Hét gyerek rabló-pandurt szeretne
játszani. Azonban egyikük sem akar
harmadmagával verekedni, négy el-
len. A heves vitát végül is a népsze-
rű színész kislánya dönti el:
- Minthogy két egyenlő csapatra
nem oszolhatunk, játszunk mást. Ti
hatan lesztek az oroszok és én egye-
dül a finn hadsereg!
- Életem legszebb óráit a filmek-
nek köszönhetem — mondja a kávé-
házban a diszlettervező.
- Ugy szeretsz moziba járni? —
kérdik tőle.
- Én nem, de az anyósom, aki
nálunk lakik.
- A komikus kisljától megkérdezi az
iskolában a tanító:
- Melyik az a növény, amelyik-
nek a legnagyobb fehérjetartalma
van?
- A spenót tükörtojással.

SZINHÁZ-FILM

„... Vagy nem lenni” az új Molnár-darab címe

Egy amerikai újságírónak in-
tervjut adott Molnár Ferenc. A
többi között a következőket
mondta:

— Negyven éve vagyok újságíró
és író, de politikával, bel- és kül-
politikai kérdésekkel sohasem fog-
lalkoztam. A politika utjából min-
dig kitértem. Irtam regényeket, el-
beszéléseket, szindarabokat. A po-
litika csak annyiban érdekelt, mint
a többi szavazópolgárt. Ezért nem
is tudok politikai kérdésekre vála-
szolni.

— Arra a kérdésre azonban, hogy
a mai háborúnak milyen hatása van
az irodalomra, szívesen felelek. Sze-
rintem minden országban másként
hat a nemzetközi helyzet az írók
nagy társadalmára. Franciaország-
ban elhallgattatta a szépirodalmat,
ellenben

fellendítette a politikai irodal-
mat,
az életrajzokat és a történelmi mun-
kákat. Németországban nem idézett
elő nagyobb változást, mert Német-
országban már hosszú idő óta a re-
gény- és színműirodalomnak egy-
aránt politikai színezte, háttere volt.

A mai németek szinte megkövete-
lik a politikát az elbeszélésekben és
a színpadon is. Olaszországban telje-

sen különálló a politikai irodalom és
a szépirodalom. Mussolini igen he-
lyesen és bölcsen nem avatkozott bele
a szépirodalomba. Ennek követke-
ztében erős és értékes modern olasz
szépirodalom fejlődött. Az olasz
színházak sok értéket produkálnak.
Magyarországon van egy politikai,
és egy szoros értelmében vett szép-
irodalom.

Kitűnő új írók és költők jelen-
tek meg.

Bár a színház az utóbbi egy-két év-
ben nem hozott nagyobb szenzációt,
az irodalmi élet Magyarországon
igen élénk.

— Magamtól nincs sok mondani-
valóm. »Őszi utazás« című regényem
befejezése óta újabb regényen, elbe-
szélésen nem dolgoztam. Legutolsó
darabom a »Delila« 1937 telén ke-
rült színre Budapesten, Bécsben és
Olaszországban. Azóta darabot sem
irtam. Most Amerikában talán be fo-
gom fejezni azt a színművet, ame-
lyet igazán és

elsősorban magamnak írok
és amelynek írásánál nem gondolok
arra, hogy hol és mikor fogják elő-
adni. Szomoru témája van a darab-
nak, címe a híres shakespearei mon-
dat utolsó fele: »... Or not to be« —
»Vagy nem lenni«.

A német találékonyság divatcsodái

Németországban mint ismeretes a
nemzetiszocialista állam már régóta
függetlenítette a divatot Párisból. Er-
re a célra külön divathivatalt állít-
tottak fel (ez ennek az intézmény-
nek a hivatalos neve) és a hivatal-
nak több fiókja van Németország
nagyobb városaiban.

Erdekes bejelentést tett közzé-
most a frankfurti birodalmi divat-
hivatal vezetője. Ottani helyisé-
geiben kiállította a legújabb német
divatcikkek, közöttük

halbőrből készült ruhákat és
üvegből készült cipőket.

Az Offenbacher bőrgyárakban találták
fel azt az eljárást, amelynek segít-
ségével a halbört úgy tudják kicse-
rezni, hogy az vasalhatóvá lesz,
anélkül, hogy összehuzódnék, vagy
bármilyen más változást szenvedne.
A frankfurti divatkiállításon női
bluzokat és kabátokat állítottak ki.

Lampelné Kassovitz Ilka növen-
dékmatinéja. Vasárnap délelőtt
Lampelné Kassowitz Ilka noviszádi
zongoratanárnő matinét rendezett
növendékeivel, akik igen szép
eredményt és haladást mutattak
fel. Pintár Thea és Lampel Tomi
kezdők bámulatosan játszottak, s
igen nagy haladásról tanuskodtak
Spitzer Ági, Kessler Oszkár, Go-
mirác Olga és mint vendégnöven-

degytől-egyig halbőrből készültüket.
Ugy mondják, hogy ezek a ruhanem-
űek

sokkal tartósabbak, mint a sző-
vetből készült ruhák.

Kétségtelen azonban, hogy nem
adnak olyan melegét, ez azonban
nem von le semmit a német techni-
kai és bőripar nagyzerű teljesítőké-
pességének értékéből, amely ilyen
találékonysággal pótolja a nélkülöz-
hetetlen ruhaanyagot.

Ugyancsak érdekes ezen a diva-
kiállításon a hajlítható üvegből ké-
szült női cipő is

A cipő sarka komény, törhetet-
len üvegből készült, míg a cipő
talpa és felsőrésze hajlékony
üvegből van.

Azt mondják, hogy ez a felsőrész
éppoly simulékony és puha, mintha
nem is üvegből, hanem bőrből len-
ne.

Maradandó érték

ÉS INGYEN KAPJA DR. ZEMPLÉNYI FŐORVOS MINDENKINEK
SZÓLÓ MUNKÁJÁT. A KÖNYV CÍME »NEM BETEGSZÜNK MEG!«
HUSVÉTI LAPUNK IOZ MELLÉKELJÜK!

Gondoskodott-e már,

hogy az újságárus az ön részére
is hozasson dr. Zemplényi
főorvos könyvéből, amit
husvétii számunkhoz
ingyen mellékelünk

Mae Murray,

a némafilm hősnőjének kalandos élete

Idősebb mozilátogatók jól emlé-
keznek még a némafilm koronázat-
lan hősnőjére, Mae Murrayre. A va-
lamikor gazdag, ünnepektől és körül-
rajongott filmsztár mintegy két és
félmillió dollár vagyont gyűjtött ösz-
sze. De jött a hangos film és Mae
Murrayre rossz napok virradtak. A
hangja nem volt megfelelő, nem tu-
dott szerepekhez jutni.

Közben szerencsétlen családi éle-
tet is élt. Férjétől a brutális David
Mdivan hercegtől elvált és a bírós-
ág rajongásig szeretett kisgyermek-
kötet a hercegnek ítélte meg. Mae
Murray úgy érezte, hogy nem tud
kis fia nélkül élni. Minden vagyonát
ráköltötte ügyvédekre, pörökre és
amikor már nem volt semmije,
öngyilkossági kísérletet követett
el.

Megmentették az életnek, de az egy-
kori diva folytatta a harcot gyerme-
kéért.

Most ítélte végső fokon a los-ange-
lesi bíróság, amely a 13 éves Davi-
dot Mae Murraynek adta vissza,
azonkívül kötelezte a herceget, hogy

volt feleségének havi nyolcvan
dollár tartásdíjat fizessen.

Mae Murray boldogsága nem ismert
határt. Nemesak gyermekét kapta
vissza, hanem — pénze is van. Havi
nyolcvan dollár annak a nőnek, aki-
nek a legelőkelőbb palota, a legna-
gyobb fényűzés is kevés volt valami-
kor! Nyolcvan dollárral gazdagabb-
nak és boldogabbnak érzi magát,
mint hajdan millióival.

— Ha lehet — mondotta túlaradó
boldogságában az újságíróknak —
visszamegyek a filmhez. Talán most
végre mégis kapok szerepet.

5 kérdés:

1. Ki volt a pápa Kr. u. 1000-
ben?
2. Mit neveznek fekete gyé-
mántnak?
3. Kik voltak a moriszkók?
4. Mi volt a színhedrium?
5. Mi a nevük a Karszt földtöl-
cséreinek?

Válasz

reggeli kérdéseinkre

Kérdés: Miből készítik a leg-
több szeszt?

Felelet: Burgonyából.

Kérdés: Hogyan hívják a biblia
latin fordítását?

Felelet: Vulgata.

Kérdés: Mit jelent ez a név Ecu-
ador?

Felelet: Egyenlítő.

Kérdés: Mikor halt meg Tolsztoj
Felelet: Az astapovói vasúti ál-
tomáson 1910-ben.

Kérdés: Hogyan hívták a görög-
gök az alvilágot?

Felelet: Tartaros.

A világgazdaság eseményei

A HÁBORUS KÉSZÜLŐDÉSEK egyik érzékeny fokmérője a réz ára. Az elmúlt esztendő során a réz ára sok tekintetben a külpolitikai viszonyok szerint változott: emelkedett, ha növekedőben volt a háborus veszély és csökkent, ha a feszültség enyhült. Mindebből arra lehet következtetni, hogy a háboru kitörése után a réz ára továbbra is ugrásszerűen fog a magasba szökni. Ez egyes európai piacokon meg is történt, Amerikában azonban a kezdeti áremelkedések után állandósultak az árak. Az is érdekes, hogy az amerikai rézbányászati — az Egyesült Államok a világ legnagyobb réztermelő és exportáló országa — igen jól van foglalkoztatva. Ugy látszik tehát, hogy ameddig az álló háboru tart, a rézkonjunktúra elérte tetőpontját.

A rézpiac másik érdekes híre az, hogy az elmúlt év végén Szovjet-Oroszország nagymennyiségű rézet vásárolt Amerikában és Mexikóban. Oroszország esetében más cikkekben is jelezték külföldi vásárlásokat végez. Így a dél-amerikai államokból százezer zsák kávévet szállítanak Szovjet-Oroszországba.

*

A SEMLEGES ORSZÁGOKBAN is teljes erővel folyik a pótlanyagok termelése. Dániában most azzal kísérleteznek, hogy kéménykeromból készített brikket fűtsenek. A találmányhoz nagy reményeket fűznek, mert a korbrikett 8000—10.000 kalóriás fűtőértékű. Természetes, hogy az évi 90.000 méterhátsára becsült dániai koromtermelés a fűtőanyagszükségletnek csak kis részét fedezné, azonban a találmánynak mégis van jelentősége, mert a skandináv államok a háborus szállítási viszonyok következtében sokszor fűtőanyaghiánnyal küzdenek. Erre nézve jellemző a norvég kormányának az a nemrégiben fogantatott

Intézkedése, amely szerint szükség esetén a magánosok szénkészleteit is lehet foglalni.

*

EGYRE TÖBB ORSZÁGBAN fogantatosítanak erőteljes intézkedéseket a fölösleges áruhalmozás és túlzott vásárlás megakadályozására. Legújabb az egyiptomi kormány megtiltotta, hogy a kereskedők és feldolgozók a külföldről behozott árukhoz túlnagyszámú készletet tartsanak. Szokásos készletnek azt az árumennyiséget tekintik, amely a termelő vagy a kereskedő üzemének továbbviteléhez négy hónapra, kiskereskedőnek két hónapra, a nyersanyagot feldolgozóknak pedig egy hónapra elegendő. Egyiptom legfontosabb kivitel

««(III)»»»

Olaszország beszünteti a rizs kivitelét

Április elején kellene összeülnie a jugoszláv-olasz vegyesbizottságnak

Rómából jelentik: Az olasz kormány határozatot hozott, amelynek értelmében betiltja a rizs kivitelét Olaszország területéről. Ezt a határozatot azzal indokolják, hogy

Olaszország múlt évi rizstermése 40.000 tonnával kevesebb volt a szokottnál, viszont a rizsfogyasztás Olaszországban 1939-ben 15 százalékkal volt több az 1938. évinél. A rizskivitel tilalom elsősorban Jugoszláviát, Magyarországot és Svájcot érinti,

amely államok rizszükségletük 100 százalékát Olaszországból szerezték be. Jugoszláviának a most érvényben levő megállapodás szerint március 15-től október 15-ig körülbelül ezer vagon hántolt és hántolatlan rizst kellene kapnia Olaszországból. Ha ez a tilalom

telik el egyépként a gyapot, amely a világpiacon igen nagy karriert futott be a háborus viszonyok óta. Míg tavaly ilyenkor Liverpoolban 7 pennnyel jegyezték a gyapotot libránként, addig most 11 penny körül jár az ára. Természetes, hogy az egyiptomi kormány gátat akar vetni a túlzott kivitelnek. Ezért a gyapotra mázsánként 20 piaster összegű kiviteli illetéket vetett ki. Ha tekintetbe vesszük, hogy alig néhány esztendővel ezelőtt a gyapottermelő országok milyen hatalmas pénzáldozattal támogatták a kivitel és hányféle jutalmazással igyekeztek az exportot lehetővé tenni, akkor nyilvánvaló a világpiacon viszonyokban bekövetkezett óriási változás.

érvényben marad, akkor Jugoszlávia ennek a mennyiségnek legfeljebb tíz százalékát kapja meg.

RÓMÁBAN TALÁLKOZIK A JUGOSZLÁV-OLASZ VEGYES BIZOTTSÁG

A jugoszláv-olasz állandó vegyes bizottság olasz elnökének Giannininek jugoszláv részről azt javasolták, hogy a bizottság, amelynek hatáskörébe tartozik a jugoszláv-olasz gazdasági kérdések rendezése, legközelebbi ülését április elején Rómában tartsa. Azt hiszik, hogy Olaszország elfogadja a javaslatot és így sor kerül a bizottság ülésére, amelyen számos fontos kérdést kell megoldani.

Németország javasolja a kliiring-márka értékének emelését

Berlinből jelentik: A jugoszláv állat és állati termékek árának emelése érdekében jugoszláv részről javaslatot terjesztettek elő Berlinben és rámutattak arra, hogy a mai árak mellett nem lehet megfelelő mennyiségű állatot és állati terméket Németországba szállítani. Az állattenyésztőknek és hízalóknak nem felelnek meg a mai árak és ezért nem hoznak árut a piacra. Közölték az előterjesztésben azt is, hogy

Jugoszláviában a takarmányárak átlag 60 százalékkal emelkedtek és így nem lehet az eddigi áron állatokat eladni.

Német illetékes helyen elvben nem is zárkóztak el az áremelkedés elől, de annak elfogadását attól tették függővé, hogy a jugoszláv tőzsdéken emeljék fel a kliiring márka árfolyamát. Illetékes körökben azt hiszik, hogy Németország rövidesen meg is teszi előterjesztését a márka árfolyamának emelése ügyében.

«««•»»»»

ROMÁNIÁBAN A DUNA ÉS AZ OLT 10.000 HOLD FÖLDET ÖNTÖTT EL:

Tízezer hold földet árasztott el az Olt

Ott most minden nedves, mi eddig száraz volt

És így száraz lábbal azt hiszem,

hogy ottan

Maga a Duna se tud átkelni mostan.

SANYARU VENDEL

és istenítés a fejedelem személye iránt.

Hát az igaz, hogy ilyen férfival sem azelőtt, sem azután nem találkozott világeletemben; nehéz volna büntülni rómi fel, hogy nemcsak csodálta hőstét, hanem szerette is a legszenvedélyesebb asszonyi szerelemmel.

Berecsényi kézzelfogható eredmény nélkül tért vissza hosszú utjáról.

De Bonnac márki minden jóval biztatta, de pénzt a hadfogadásra nem tudott adni neki.

A nyár elmúlt s vele együtt az alkalmas idő a toborzás megejtésére.

Rákócziékra az az emésztő sors várt, hogy Brzezánban töltsék a telet, keserű téltelenségben.

A fejedelem legjobban azon aggodott, hogy a magyarországi fölkelők nem várják meg a szavát s nem várják meg az ő jeladását a fölkelésre.

Hiszen oly nehéz is az ilyen hegyek szakadékaiban, vadrengetegekben összeverődött elgütleltnek téltelenségre kárhoztatni.

Sok közte a hajdani kuruc, Thököli egykori katonája, aki már eddig is, ezer veszély között, valóságos csudára tudta megtartani az életét, folytonosan lapangva, bujdosva, bokorról bokorra, erdőről erdőre osonva.

Más része közönséges katonaszökevény.

Kitörvén a francia háboru, tizenkét új magyar ezred fölállítását határozták el.

Lipót tüstént fölvetett a Rákóczi-

birtokokra hárommillió forintot, a háboru költségeire.

Az ezredeseket nyomban kinevezték.

Volt tehát már pénz, volt már parancsnoka a tizenkét ezrednek, csak még éppen maga a tizenkét ezred hiányzott hozzá.

Biztatták a miniszterek, meg az ezredesek az öreg Lipót császárt, hogy meglesz az is.

Szavoyai Jenő herceg, ez a nagyszabású konkvisztádor, aki nem ismerte a haza fogalmát, izzó gyűlölettel viseltetett a magyarok iránt, — talán azért, mert annyira szerették a hazájukat.

Talán ő volt az, aki kitalálta, hogy nem toborzással és felpénzzel kell szedni a magyar katonát, — van annak egyszerűbb módja is: kötéllal kell összefogdosni a jól megtermett fiukat, mint a vadállatokat; — a tömlőc, a verés, a kínzás majd megszeli és »betöri« őket.

No, az ilyen katonáállítás elől futott, ki merre tudott.

Jenő hercegek paprosan úgy számították ki, hogy a nyolc huszárezred állni fog ezer-ezer emberből: az nyolcezer ember; a négy gyalogezred létszáma egyenként háromezer lesz, az megint tizenkétezer ember. Összesen tehát huszezer magyar fog elmenni a Rajnához, hogy vére hullásával, életével védje a császár német tartományait.

Egy kerek esztendő alatt sikerült is összeállítani a huszezer főnyi hadseregnek éppen a felét.

A gyalogezredek létszáma nem

volt több másfélezer főnél; a huszárezredek hat-hétszáz emberből állottak.

No, az igaz, hogy keménykötésű, mokány gyerek volt valamenyny.

Hanem még ezekkel az ezredekkel, illetőleg huszárokkal és talpasokkal is baj volt.

Ezen a tavaszon — az 1703. esztendőben, — csodálatos meleg fuvalatokkal jött meg a kikelet: a levegő villamossággal volt teli s a magyar erekekben fölforralta a vért.

Északkeletről jött ez a csodálatos légáramlat, a Beszkidek tájékról s egy büvigét sutogott mindenkinek a fülebe, amelyre még a haldokló is fölnyitotta a szemét.

A büvige egy varázscsengésű név volt, — Rákóczi Ferencé.

Szájról-szájra, lélekből lélekbe szállt a hír: amint az idő kinyílik, jön francia és lengyel katonaság élén a bujdosó fejedelem, jön, hogy fegyverre szólítsa a magyart és széttörje az osztrák rabillincset.

Kinek lett volna kedve beállni Lipót katonájának, amikor mindenki ő ellene készülődött?

Pedig az álnok bécsiek lehetőleg magyar embereket állítottak ezuttal az ezredek élére: hirneves katonákat.

Báró Ebergényi László, Mihályi Pál deák, gróf Forgách Simon, báró Gombos Imre, gróf Esterházy Gábor (a nádor fia), gróf Batyányi Ádám, báró Andrássy Pál, Bagossy Pál: ilyen jeles magyar

vitézek voltak az ezereskapitányok, generálisok.

De hát a titokzatos földalatti mozgalomnak is megvoltak már a maga vezérei.

Szalontay János Rákóczi üzenetével titkon bejárta az ország keleti felét s mindenütt megtalálta a megfelelő férfiakat.

A beregmezei csonkapapi Kiss Albert, a tarpai Esze Tamás, a munkácsi Pap Mihály, a szatmári Bige László és Bige György, aztán Majos János, Nagy Márton, Jánky Péter, Zöld Demeter, Bóné András s a többi: minden hadkerületnek megvolt már a maga kuruc kapitánya is, aki épp úgy szervezte a maga ezredét, vagy századát, mint a kötéllal dolgozó császári parancsnokok.

De míg ez utóbbiak legénysége mindegyre szökődött és fogyott, amazok tábora folyton növekedett.

Pedig ott sem cifra mundért, sem felpénzt, de még csak zsoldot sem adott senki.

De még azokkal a gyér létszámú ezredekkel sem volt szerencséje Lipótnak, amelyeket sikerült a francia ellen hadba állítani.

Mert mikor az idők beteljesedtek: a magyar katonák csapatostól szöktek haza Magyarországra, hogy a fejedelemhez csatlakozzanak.

Ocskay László Philippsburg alól száguldott haza huszáraival, az Ebergényi-, Kollonics- és Mihályi Pál deák-huszárok meg éppen Olaszországból.

(Folytatjuk)

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

110 közelemény

Hetedik rész Ábrázoló mértan (DESKRIPTIVNA GEOMETRIA)

Közlő: VÁRADY KÁLMÁN

ELŐSZÓ:

Jelen sorainkkal szolgálni kívánunk mindazoknak, akik ipari- és kereskedelmi pályán nélkülözök a tantárgy tudását. Helyszükre miatt nem kívánunk terjedelmesen foglalkozni az *ábrázoló geometriával*, csupán dióhéjban sűrítjük össze a legszükségesebb tudnivalókat. Mindenből csak a legszükségesebb eseteket tárgyalva, legegyszerűbb helyzetekben és legnépszerűbb nyelvezettel, hogy e nehéz tárgyat a legkönnyebben megértesse nemcsak szakember, hanem az is, aki lépésről-lépésre akar velünk haladni. Ez a *fokozatos együttműködés* azért szükséges, mert az ábrázoló geometria láncszemekből van összetéve, azaz ha csak egy láncszem is hiányzik, megszakad az egész sorozat, tehát e tárgyat nem lehet úgy kezelni, hogy minden másodnap kikapok belőle valamit, mert akkor kárba vész minden fáradság. *Szükséges a megszakítás nélkül való együttműködés* a tanuló részéről. Az egyes fejezeteket ábrákkal magyarázzuk, tehát a szöveget nemcsak átolvasni, hanem szükséges az ábrát is tanulmányozni, s ha valaki jól meg akarja érteni, a legjobb rögtön le is rajzolni egy külön lapra.

ESZKÖZÜK HASZNÁLATA:

Mindenekelőtt szükséges a rajzi kidolgozáshoz egy *negyedéves* rajztábla, egy *fejvonalzó* kb. 50 cm-es, két háromszögű vonalzó, (negyvenöt fokos és hatvan-harminc fokos), továbbá egy jól kihegyezett ceruza.

A rajzlapot pontosan rászögeljük a táblára, a fejvonalzó kisebb fejtét *hosszánomjuk a rajztábla oldalához* úgy, hogy az pontosan hozzátapadjon, miáltal vízszintes vonalat kapunk, majd erre állítjuk a háromszögű vonalzót, ezzel merőleges vonalakat rajzolunk.

Ha csak egy kicsit vigyázunk a vonalzó jó együttműködésére, megtanulunk pontosan és gyorsan rajzolni.

A geometria, melynek feladata az alakzatokat nagyságuk, alakjuk és helyzetükre nézve megvizsgálni, általában két fő részre oszlik és pedig *síkmértanra*, amit előbbi sorozatainkban adtunk, és a mostan adandó *térbeli geometriára*, mely a testekkel, síkokkal, pont és vonalakkal a *térben foglalkozni*.

Síkbeli idomokat, alakzatokat nem nehéz valódi alakjuk és helyzetük szerint rajzban előállítani, mert ezek csak kétféle irányban terjednek: *szélesség és hosszúságban*.

Másképpen áll a dolog a *térbeli idomokra* nézve. A testek három kiterjedésűek, a rajzlapunk pedig csak kettővel bír s mégis számtalan esetben szükséges a testek szélességét, hosszúságát, magasságát vagy vastagságát rajzban feltüntetni. Pl. ha valaki tervez egy házat, annak nem csak az alapját kell rajzban megmutatnia, hanem a magasságát is fel kell tüntetnie, sőt ez sem elég, hanem még a keresztmetszetben a ház oldaláról is kell képet adnia, hány emelet stb. Az a feladata az ábrázoló geometriának, hogy a különböző szabályos és szabálytalan tárgyakról elvitathatatlanul tiszta fogalmat adhasson, milyen hosszú, széles, magas a geometriai alakzat stb.

Az *ábrázoló geometria* tehát az a tudomány, melynek alapján a három méretű alakzatokat egy rajzlapon úgy tüntethetjük fel, hogy az ily módon nyert képből a tárgyak alakját, alkotó részeinek kölcsönös fekvését, méreteit stb. vagy közvetlenül tisztán láthassuk vagy pedig csekély fáradsággal pontosan meghatározhatjuk.

Régebben, amíg mozi nem volt a világon, nehéz volt valakit megtanítani arra, mi a vetítés (projiciranj)?

Ma már mindenki tudja, hogy a vetítőgépbe betesszük a vetítésre kerülő képet, hátul megvilágítják, s az előtte álló lencsén keresztül elindul a sötétben a sok kicsi pontocska, egész sugárkéve ömlik a vászonra, amelyen aztán előáll a kép. Ez a vetítés.

Tulajdonképpen így történik az ábrázolás is.

Itt is van különféle vetítés, van eset, hogy a sugarak egy közös pontból indulnak, az ilyen eset *centrális* v. i. *központi vetítés* (centralno projiciranj), aztán van eset, mikor a vetítésugarak egymással párhuzamosan haladnak. A párhuzamos sugarak, ha merőlegesen érik a képsíkot, (amin a kép előáll), akkor az egész vetítési rendszert *merőleges vetítésnek* (ortogonalno projiciranj) nevezzük.

Ha a sugarak egymással párhuzamosan mennek, de ferde szög alatt érik a képsíkot, akkor *ferde vetítésnek* (kosouglo projiciranj) nevezzük.

(Folytatjuk)

SPORT

A Ferencváros ma Zágrebben játszik

Mi lesz a héten?

A nagyhét futballmüsora elég változatos, ezen a műsoron bajnoki, barátságos és nemzetközi mérkőzések egyaránt szerepelnek, az utóbbiak közül 3 mérkőzés ismét a jugoszláv-magyar futballbarátságot mélyíti ki.

A Ferencváros ma délután Zágrebben vendégszerepel, ellenfele a Gragyanszki lesz, amely ezt a mérkőzést jutalomjátéknak szánta a futballtól visszavonuló, sokszoros válogatott Hügl Bernát javára. A Ferencváros rosszkor jön Zágrebba: vasárnap súlyos vereséget szenvedett az Újpesttől, jelölés annak, hogy nincs jó formában s így a kölcsönkért játékosokkal megerősített Gragyanszki ellen csak váratlanul nagy teljesítménnyel őrizheti meg Jugoszlávia élvezett híret-népszerűségét. A zöldfehérek a sérült Kiszely és Hámori nélkül így állnak fel a purgerek ellen: Csikós — Tátrai, Polgár — Pósa, Sárosi III, Lázár — Suhai, Finta, Sárosi dr., Jakab, Gyetvai.

Holnap s holnapután Beográdban a magyar utánpótlás csapata vendégszerepel, ellenfele a Románia ellen készülő jugoszláv válogatott lesz. A magyar

együttessel holnap a jugoszláv B-válogatott ellen, csütörtökön pedig a jugoszláv A-válogatott ellen játszik, mindkét mérkőzés színhelye a BSK-pálya.

Vasárnap a Szerb Ligában a következő mérkőzések lesznek: Beográdban Jedinstvo—ZsAK és Jugoszlávia—Zemun SK, Noviszádon Vojvodina—BASZK, Borovón Bata—BSK és Szarajevóban Szávía—szkoplyei Gragyanszki. A Horvát-Szlovén Liga vasárnapon a Szerb Liga vasárnapon: Zagrebben Gragyanszki—varazsdini Szávía, Szuboticán Bácska—Szarajevói ASK, Osztyeken Szávía—HASK, Szplitten Hajduk—Szpliti SK és Lvublyanában FC Lyublyana—Konkordia.

A Magyar Nemzeti Bajnokság vasárnapon mérkőzései: Újpest—Elektromos, Gamma—Kispest, Szeged—Törekvés, Haladás—Kassa és Szonok—Bocskai.

A Ferencváros és a Hungária husvét két napján a két legjobb bécsi csapatral négyes futballtornát rendez a következő bocsztásban: vasárnap Budapesten Ferencváros—Rapid és Hungária—Ausztria, hétfőn Bécsben Ausztria—Ferencváros és Rapid—Hungária.

***

Hogy áll a bajnokság?

NOVISZÁDI ALSZÖVETSÉG

1. Mácsva	8	6	0	2	25	9	12
2. Gragyanszki	8	5	2	1	20	20	12
3. ZsSK	7	5	1	1	40	12	11
4. Isztra	7	5	0	2	15	11	10
5. Radnicaki	7	2	2	3	10	24	6
6. NAK	7	2	1	4	14	22	5
7. Cement	8	1	1	6	8	19	3
8. Szloga	8	0	1	7	7	23	1

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

Vidéki első osztály:

1. Jugoszlóvia	12	7	3	2	36	18	17
2. Dučevsz	13	8	1	4	42	27	17
3. OSC	12	7	2	3	30	16	16
4. Gragyanszki	13	7	2	4	32	22	16
5. JAK	13	7	2	4	29	22	16
6. Szávía	13	4	4	5	19	18	12
7. Apatin SK	12	4	4	4	22	21	12
8. Bezdáni SE	13	5	1	7	41	36	11
9. Szentai AK	11	3	4	4	15	23	10
10. JSK	13	2	2	9	12	38	6
11. Sport (Sz.)	13	2	1	10	10	44	5

SZERB LIGA

1. BSK	14	12	1	1	56	13	25
2. Jugoszlávia	14	7	5	2	42	16	19
3. Szávía (Sz.)	14	8	2	4	36	21	18
4. Vojvodina	14	6	5	3	30	28	17
5. Gragyanszki	14	7	1	6	20	36	15
6. BATA SK	14	5	4	5	23	30	14
7. Jedinstvo	14	6	2	6	27	31	14
8. BASZK	14	1	5	8	15	25	7
9. ZsAK	14	3	0	11	16	48	6
10. Zemun SK	14	1	3	10	15	35	5

HORVÁT-SZLOVÉN LIGA

1. Gragyanszki	15	14	1	0	71	5	29
2. HASK	15	8	2	5	36	27	20
3. SzASK	15	8	2	5	30	28	16
4. Hajduk	15	7	2	6	30	26	16
5. Konkordia	15	5	1	8	33	31	15
6. Szpliti SK	13	5	2	6	17	27	12
7. Szávía (O.)	14	4	4	6	23	38	12
8. Bácska	15	4	1	10	19	44	9
9. Szávía (V.)	14	3	2	9	19	28	8
10. Lyublyana SK	15	2	3	10	24	55	7

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

1. Hungária	19	14	3	2	55	21	31
2. Újpest	18	11	4	3	42	22	26
3. Kispest	18	11	2	5	53	29	24
4. Ferencváros	18	12	0	6	48	29	24
5. Törekvés	18	9	4	5	32	29	22
6. Szeged	17	9	3	5	34	28	21
7. Elektromos	18	9	3	6	37	37	21
8. Gamma	18	8	3	7	30	30	19
9. Bocskai	18	7	2	9	25	44	16
10. Szonok	17	7	1	9	24	28	15
11. Haladás	17	7	1	9	30	38	15
12. Taxi	18	5	2	11	30	45	12
13. Kassa	18	3	2	13	18	66	8
14. Nemzeti							feloszlott

Futball-eredmények

Palánka: Mácsva—Szloga 7:1 (4:0), elsőosztályu bajnoki.

Horvát-Szlovén Liga: HASK—varazsdini Szávía 3:1, Konkordia—Hajduk 2:1, Szpliti SK—osziyek Szávía 2:0.

Magyar Nemzeti B-Bajnokság: MTK—Dorog 3:1, FTC—Vasas 2:2, UTE—Csepel MOVE 0:0, WMFC—Rákospalota 7:0, Szentlőrinc—Budakalász 6:0, Saigótarjáni BTC—Beszkont 3:0, Tata-bánya—Zugló 2:2, Saigótarjáni SE—Kassai SC 2:0, Pénzügy—Egyetértés 1:1, Pécsi VSK—Alba Regia 3:1, Rusj—Debreceni VSC 1:0, Ózd—Losonc 3:1, KEAC—Póstás 5:3, Beregszászi Vasutas—Munkács 6:0, Ungvári AC—Nyiregyháza 0:0, MÁVAG—Szeged AK 2:2, Beregszász—Pereces 1:1, Ersekújvár—Lampart 2:1, Tokod—Komárom 2:0.

Románia: Aradi MTE—Temesvári MAC 6:1, bajnoki. A Román Kupa elődöntő mérkőzése: Rapid—Ploesti 2:0, Studentesc—Dragos Vojvoda 6:0.

Olaszország: Bari—Novara 1:0, Lazio—Bologna 2:2, Juventus—Milano 2:1, Genova—Venezia 3:1, Fiorentina—Napoli 2:0, Torino—Liguria 3:0, Ambrosiana—Modena 2:1, Trastina—AS Roma 1:0. — Az ércsoport sorrendje: 1. Bologna, 2. Ambrosiana, 3. Genova, 4. Lazio, 5. Juventus, 6. Torino.

««(★★★)»»»

Rövid sport hírek

A topolai JAK pályája víz alatt áll s ezért elmaradt a vasárnapra tervezett JAK—Zvezda járási serlegmérkőzés.

A Szerb Liga góllövő listáján továbbra is Áca Petrovics (Jugoszlávia) vezet 20 góllal, második Rajlic (Szarajevó) 15 góllal, harmadik Bózsovic (BSK) 12 góllal.

Az Újpest—Ferencváros mérkőzésnek 15.000 nézője volt a Megyeri úton. A mérkőzés nem mozgott magas színvonalon, mert mindkét csapat sorgyengén játszott, a lilafehérek csak a ferencvárosi védelem könnyelműsége segített a négy góhoz. Góllövők: Mester, Hidasi, Kárai és Kocsis (Újpest) illetve Suhai (Ferencváros).

San Remóban nemzetközi teniszverseny folyik. A férfi egyes döntőjébe von Cramm és az olasz Romanoni került, a női egyes döntőjébe a jugoszláv Kovács Hela és a német Ustein, a férfi páros döntőjébe a magyar Asbóth—Gábor és az olasz Stefani—Canepelle pár jutott be.

A voléci siugró-sánccon vasárnap pályaváto versenyt rendeztek. Győzött Ványa (Ujpesti TE), akinek legjobb úrása 48 méter volt.

A budapesti Enekes-émlékverseny érdekesebb eredményei: Zseni győz Geyer (Bécs) ellen, Torma I. győz Kertschbaumer (Bécs) ellen, Frigyes-Bondi döntetlen, Vojnovics győz Walter (Bécs) ellen, Agrén (Svédország)—Mándi döntetlen, Jákiás győz Norén (Svédország) ellen, Szigeti győz Zendlach (Varsó) ellen és Tandberg (Svédország) győz Szolnoki ellen.

Mit kívánnak a szuboticaiparosok?

Panaszkodnak a munkásbelegsegelyzőre és a kontárokra

A szuboticaipartestület vasárnap tartotta évi közgyűlését, amelyen Presies Kálmán elnökölt. A közgyűlésen alig 200-300 tag jelent meg. A megnyitás után Fiszter Gusztáv nagyiparos, a noviszádi kamara ipari szekciójának az elnöke nagyszabásu, nagy figyelemmel fogadott beszédben ismertette az iparostársadalom fontos problémáit.

Éles szavakkal bírálta a munkásbiztosító pénztár működését,

amely a vojvodinai iparosoknak nem nyújt kölcsönt, viszont a tőlük beszedett díjakból 3 százalékos 25 éves kölcsönöket ad horvát és szlovén városoknak. Minél előbb meg kellene alapítani a kormánynek az iparosok nyugdíjintézetét az állam támogatásával.

Fiszter Gusztáv ezután a kisiparosok nehéz helyzetét ismertette, különösen a lábbeli készítő válságát, mert a bőr árák emelkedésével és a nyersanyagbeszerzés nehézségeivel

nem tudnak megküzdeni a Bata gyár és egyéb nagy ipari üzemek versengésével.

A kontárok üldözésére már megtörtént az intézkedés és kamarai repülőbiztosítógok fogják ellenőrizni, hogy ne vehessék el a kontárok a munkát az iparosok elől. Az iparosságnak az lenne az érdeke, hogy ne csak a kontárokat, hanem azokat is büntessék, akik velük dolgoztatnak.

Ezután Vukovics Géza titkár terjesztette elő a jelentését, amely szerint a testület az elmúlt évben 2806 iratot intézett el, 1580 új munkakönyvet adott ki és igen sok esetben interviuált tagjai érdekében. Meghallgatták a pénztári jelentést majd egyhangulag elítélték a múlt évben történt általános szuboticaiparos sérelmet, vagyis azt, hogy kormánybiztos neveztek ki az Ipartestület élére.

A közgyűlés ezután konferenciává alakult át, amelyen kifogásolták a munkásbiztosítónak azt az eljárását, hogy az eddigi 3 napos határidő helyett csak 24 órás időt ad a tagdíjak befizetésére. Felkérték Fiszter Gusztávot és Szabó Ferenc kamarai tagot, hogy sérelmük orvoslására tegyenek lépéseket.

KÜLFÖLDI TÖZSZEJARLATOR

Zürich: Beograd 10, Páris 9.47, London 16.74, Newyork 446, Brüsszel 75.775, Milánó 22.525, Amsterdam 236.87, Berlin 178.70, Szófia 5.50, Bukarest 3.40.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár Hirdetéseket a másnapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

Noviszádi Polg. Magyar Daloskör

HUSVÉT VASÁRNAP

teadélután 4 órakor,

ESTE FÉLKILENCKOR

Könnyű a férfiaknak

3 fe vonásos vigjáték. — Utána tánc. Jegyek 20, 15, 10 dinárért Ábrahám könyvkereskedésben és a Daloskörben **HUSVÉT HÉTFŐN: TEADÉLUTAN!**

Tizenkettő

Minden elarusítóasztalon ott találja a »Növényharmat« zöld színű dobozát, amelyben tizenkettesével csomagoltan vevőjét várja az ezerjő »Növényharmat«, a legjobb háziszar, hímes mezők, hegyek-völgyek ezernyi harmatos vadvirágának segítő erejét kínálva. Aki a zöld csomagolásra ügyel, nem kaphat silány utániakat! Egy eredeti üveg 14.— dinár. 800

ALLAST KERES

TISZTIVISELŐNŐ, ügyes, önálló munkaező, az irodai munka minden ágában jártas, többéves gyakorlattal, szerény igényekkel állást keres. Cim a kiadóban.

HÁZMESTERI állást keres fiatal asszony, aki az összes házimunkát is elvégezné. Cim a kiadóban. 1710

ALLAST KERES 39 éves, minden munkában jártas asszony, csak vidéken. Cim a kiadóban. 1715

ELADÓ

ELADÓ elköltözés miatt jól bevezetett vegyeskereskedés. Kiss Ferenc, Szarbohrán. 1593

ENEKTANÍTÁSRA, színjátszásra és szavalásra oktatást vállal a bécsi akadémián diplomált tanárnő. Cim a kiadóban. 1602

SZIVATTYU kettősműködésű szivónyomó 90 mm. dugattyu átméret 140 ltkethossz, rendkívül erős kivitelben, fémszelepes, eladó. Forgács-ma om. Bácska-Topola. 1612

KUKORICAMORZSOLÓ, négyluku, teljesen új, golyóscsapágyas, gyári áron eladó. Novosadka Livnica, Kostić i Dajč. Novisad. Vel.-Limán. 1698

NOVISZAD központjában jól jövedelmező földszintes ház eladó. Közlelbi felvilágosítást ad dr. Salamon Frigyes ügyvéd. Noviszad, Zseleznicika 13. 1712

ÁLLVANYOK pultokkal, minden üzletnek megfelelő, kedvező áron eladók. Cim a kiadóban. 1717

KIADÓ

KÉT ÜZLETHELYISÉG új házban, vízvezetékekkel kiadó. Ugyanott egy díszes nagykapu, ablakok, ajtószárnyas üvegfal eladó. Noviszad, Groblyanszka 10 szám. 1579

„Orthopäd“ cipőket

minden fájó lábára, a leújabb módszerek szerint garanciával készít

Gál István, Szubotica Zrinjski tér 2

KERESLET

NŐI TANULÓT, női divatszalonba azonnal felveszek. Nádich, Loncsarszka utca 9. 1674

VENNÉK házat 2-3 lakással 170.000 dinárig. Ajánlatokat: »Sürgős« jellegre a kiadóhivatalba kérek. 1697

KÉZI- IS GÉP-HIMZŐNŐ, varró-lány és kifutó lány felvétetik. Kochné. Noviszad Kralja Petra II. u. 36. 1656

SZABÓINAST azonnal felvesz női szabósághoz Tatács női divatszabó. Noviszad, Kralja Petra I. 15. 1720

SZARAZDAJKA kerestetik 1 éves leánykához. Jó bizonyítvánnyal jelentkezni a kiadóhivatalban. 1722

6 ÉVES kislányhoz keresek délutánra nevelőnőt. Baog Béla, Noviszad, Leublyanszka 9. 1723

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsírtalan nappali krém. Apoteka Küchler, Vršac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W.

gépkoosi képviselőt **PIRELLI** AUTÓGUMI, autóalkatrészek, felszerelések, **AUGUST KUTALEK, NOVISZAD**, Kralja Petra II. 64-84. Telefon 31-06

ELŐNYONDA berendezést, legolcsóbban, legújabb rajzokkal szállít Gelbstein Albert, Senta. 1381

VETŐMAG ELOJEGYZÉS hatvani XI-es zab, hatvani 129-es sörárpa és szegesborsóra már most eszközölhető. Pusztá zornaticai gazdaság, B-Topola, postafiók 17. 1469

VÁMCSÖRKENTÉS folytán **EBERHARDT** ekék mélyen leszállított áron kaphatók **SZENES** vasúzetben. 459

SZÉPLET, pattanást hámlást, orrvörösdéet és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVÁRI** krém minden szaküzletben kapható Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszerár. Szubotica

HÖLGYEIM! Az átmeneti tavaszi ruházatkodás legszebb, legmodernebb kosztüm és ruha divatanyagok nagy választékával várja Önöket **Vrbaski**, az o'csó rófos, Kr. Alekszandra 9. 1608

NEMES GYÜMÖLCSFÁK a legjobb fajokban. A legszebb rózsák minden színben és vadcsomete legolcsóbban kapható **Virág Illés** faiskolájában. Padej, Kérjen árajánlatot. 1634

AZ ALLAMNYELVET könnyen megtanulhatják, kezdők, haladók és nyelvtanulók külön is. Tanj egy hónapra 35 dinár. Jelentkezni: Noviszad, Radnicska 15. II. emelet, első ajtó jobbra. 1643

Akácfa

5 éves k'ünő 220 cm magas iskolázott példányok nagyon olcsón kaphatók »**HORTUS**« kertészeti telepek, Szubotica. Postafiók 28. Telefon 66. 735

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

URANIA MOZI, Noviszad

MA: **Jóka! Mór** regénye filmen

Aranycember

Gaál Béla rendezése

Főszereplők:

Kiss Ferenc, Egy Mária, Uray Tivadár, Csontos Gyula, Rózsafegyí Kálmán

Ne mulassza el meglátni a magyar filmgyártás e remekét!

Jegyek elővételben kaphatók. Tel 40-31

Eljegyzési

menyasszonyi

családi felvételek

legszebb ajándék

HERING APOLLO UDVAR

Sajátkészítményű **ERNYŐK** nagy választékban. Ernyők javítása és újraborítása a legprecízebben. Ugyanott **herdócsapók** kaphatók és azok javítását végzik. **Üz. Gerber Jánosné Szubotica, B. Szudarevicsva 32. 377**

TENGERPARTON

magyar koszt, magyar kiszolgálás, magyar könyvtár, saját stranddal, tengerparti szobákkal, jut nyos áron

Restauracija »**JADRAN**«-nál

Lo. ud saigelen. Kérjen prospektust

Pent val ha bedörzsöted

fájd, d'g'nt lábadat,

Fatadságod elmúlik

már néhány pi lanat alatt

Kapható gyógyszerárakban és kereskedésekben

gyógynövény extract ara

üvegenként 14 Dinar.

Telefon: 33-06

Az étkezés néhány korty nemes, zamatos

ADAMOVIĆ-féle **BUTELIÁS BOR**

nélkül nem ér egy fabatkát sem.

NOVISZAD, PETRA ZRINYSZOG 5

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszad, Kr. Petra II. (Futoski put) 50

Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Felkiadó: **Andree Dezső**

A Hirdetésárak táblázatát: **Elizsabet Ferenc**

Preziplata — Előfizetés:

Egy óra . . . . . 20.— dinár

(kihordó útján 30 din.)

Három óra . . . . . 80.— dinár

(kihordó útján 86 din.)

Félévre . . . . . 160.— dinár

(kihordó útján 172 din.)

zlati svakodnevno — Megjelenik napon'a

Post. čekovni račun — Postacselekszámla:

Beograd, 59 754. Zagreb, 48.692